

Ingyenmelléklet: „A vízi szárnyasok tenyésztése.”

Hírlapkönyvtári
I. növekedénapló
19. 37/181 sz.

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség: V. Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII. József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:
SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 1. szám.

Vasárnap, január 4.

Boldogabb új esztendő!

Most, amikor egy új esztendő küszöbén állunk, első kötelességünk, hogy boldogságot, békességet és jobb jövőt kívánjunk minden olvasónknak.

Ez a kívánság nemcsak leirt szólásforma nálunk, hanem a lelkünk legmélyéből fakad. Mi, akik aggódó lélekkel figyeljük a magyar falu életét, úgy, hogy annak szenvedése a mi szenvedésünk, öröme a mi örömünk, csak szívből kívánhatunk jobb jövőt.

Hetenkint százszor leírjuk, hogy a magyar falu népe nagy bajban van. Hetenkint világgá kiáltjuk meggyőződésünket, hogy a falu gazdasági, kulturális és nagy szociális nyomorúságán nem szavalatokkal, hanem munkaalkalmak és a kenyér megteremtésével segíthetünk.

Hetenkint szüntelenül kopogtatunk az illetékesek ajtaján, tarisznyánkban a magyar falvak ter-

hével, hogy figyeljenek az ország jövőjének oszlopaire is, mert már dűledezőben van...

Lepergett az ó-esztendő utolsó szomorú órája is. Nincs közöttünk senki, aki visszasírná ezt a csalódásokban oly gazdag, elmúlt, vérszegény esztendőt. Nem bánkódunk utána, sőt örülünk, hogy végre-valahára itt hagyott bennünket.

Elballagott. Öreg léptekkel görnyedten távozott és mi azt hisszük, hogy magával vitte minden bánatunkat és minden gondunkat.

Amikor az ó-esztendő végén e sorokat írjuk, számot vetettünk magunkkal, mint a jó gazda, vajjon mi jót cselekedtünk és mi rosszat? És elhatároztuk, megerősödünk ismét abban a gondolatban, hogy a magyar falu népének törhetetlen harcosa, segítőtársa leszünk.

Amidőn szilveszteresti ájtatosságra szól a falu

Képek a nagyszerű abonyi falunapról.

Balról: Leventék díszmenete. — *Jobból:* Az önkéntes tűzoltó-csapat felvonulása.

harangja, akkor mindenki siet az Isten házába, a nagy számadásra, az önmagával való kibékülésre, hogy szemfödőt terítsen az elmúlt évre és bizakodó, Istenben hívő lélekkel induljon neki az új esztendő minden eshetőségeinek.

Ugy érezzük magunkat tehát mi is így az esztendő végén, mint aki tükörbe néz. Meglátjuk magunkat benne.

A *Vasárnap* is belenézett a magyar falu lelkének tükrébe, amikor visszatekint az eltűnő esztendő küzdelmeire, a falu népéért való harcolásra, amely sokszor nehéz, emberfeletti feladatokat rótt reánk az eltűnt esztendőben. Mert nagy akadályokat kellett leküzdenünk, de mi úgy tettünk, mint a hegymászó, mindig csak azt néztük, hogyan jut-hatunk előbbre.

Nem ijedtünk meg sem a mélységektől, sem a szakadékoktól, sem a meredek csúcsoktól, mert előre segített az a tudat, hogy magyar testvéreinkért, a falu népért és a magyar jövőért tesz-szük mindent.

A *Vasárnap* születésének első percétől kezdve a falu népének barátja lett, mert kertelés nélkül irtuk meg mindig az igazat, de csakis az igazat. Mert lapunkat sohasem vezette más, mint az igazság keresése és a nép segítésének az elve.

Sohasem mártottuk tollunkat egy a tintába, hogy azzal személyeket támadjunk, mert a *Vasárnap* feladata egész más: a magyar falu ügyeinek előbbre vitele. Ezt pedig csak szeretettel, lélekkel, falut ismerő szívvel lehet megcselekedni.

De büszkén állapítjuk meg azt is, hogy mindig ott voltunk, ahol a magyar falu népének sülyedő hajóját menteni, igazán védeni, jogait ki-harcolni, könnyeit letörölni, szomorúságát és bánatát enyhíteni kellett.

Az új esztendőben is felemelt fővel valljuk, hogy ugyanezen az uton megyünk. Hirdetjük a magyarság szent nagy igazát. Hirdetjük lángbe-tűkkel a trianoni határok borzalmasságát, ápoljuk a nemzeti lélek hitét, — hogy el ne aludjon — mert sok teendő vár még reánk, de egyuttal oktatjuk az ifjúságot, tüzesítjük a népet, hogy tudása. — a föld tudománya — gyarapodjon benne, mert harcunk csak így lesz diadalmas.

És ebben a nagy munkában úgy érezzük, hogy velünk van a falvak milliányi magyarja. Ez a tudat azután megacélozza karjainkat és megerősíti, hogy meg ne tántorodjunk a megkezdett uton, hanem bátran, megalkuvást nem ismerő lélekkel men-jünk előbbre.

A *Vasárnap* az új esztendőben is az lesz, ami volt a régiben, a magyar föld népének önzetlen ba-rátja, tanítója, de védője is.

Amikor e sorokat olvassátok, már beköszöntött az új esztendő.

Vajjon mit hozott tarsolyában? Könnyebb lesz-e a sorsunk, mert ez az, ami most elsősorban érdeklí ezt a maroknyi nemzetet, hogy hitében megerősödve, csüggedés nélkül, bizhasson a magyar jövőben? Feleletünk az, hogy igen, mert így to-vább már nem lehet...

Amikor az új esztendő beköszönt tisztességes falusi házatokba, boldogságot, békességet és jobb jövőt kívánunk mindnyájatoknak, azt, amire ma a falu milliónyinak egyaránt szüksége van.

De jókívánságainkat megtettezzük egy kére-

lemmel is. Az új esztendőben az legyen a magyar falu feladata, hogy a *Vasárnap* tábora újabb kato-nákkal, újabb hivekkel gyarapodjon, mert eredmé-nyeket csak akkor tudunk felmutatni, ha a magyar falvak népét táborunkba tömöríthetjük.

A jövő évforduló pedig hozza meg trianoni bör-tönünk széthullását, mert így, ahogy vagyunk, so-káig nem élhetünk.

És a magyarok Istene adja meg hozzá azt az erőt és ezeréves kitartást, amely a nagy megpróbál-tatások idején — mint a fecskemadár — mindig újra felépítette a nemzet elpusztított fészket.

Igéret-párt, tett-párt.

A *Gaal Gaston*—*Sziji Bálint*-féle „*Független Kis-gazda- és Munkáspárt*“ programja nyilvánosságra ke-rült. Az új párt teljes programját, — melyet egyébként lapunk más helyén ismertetünk — a kormányzás sulyát viselő „*Keresztény, Kisgazda, Földműves és Polgáripárt*“ (*Egységspárt*) programjából vette át. Egyetlen olyan pontot sem találunk *Gaal Gaston*-ék terveiben, mely hiányoznék a kormányzópárt, illetve *Nagyatádi Szabó Ist-ván* hosszú évtizedekre szóló célkitűzéseiből. Ami mégis elválasztja a két pártot, onnan ered, hogy az egyik ural-mon van, a másik pedig csak ezután akar uralomra jutni. A hatalmon levő pártnak ugyanis tekintetét minden pil-anatban a nemzet egyetemes érdekeire kell függesztenie. Ezért a különböző társadalmi osztályok kívánságait min-dig az összesség szempontjából vizsgálja meg; az ellen-tétes érdekeket igyekszik összeegyeztetni és a meg-oldásra váró kérdések sorrendjét gondos mérlegeléssel tüzi ki. A kormányrudat kezében tartó párt tökéletesen ismeri a fennálló nehézségeket; tisztában van azokkal a világpolitikai és világgazdasági erőkkal, melyek egy ki-csiny ország sorsát rendkívüli mértékben befolyásolják; élesen látja a korlátokat, melyeket ledönteni nincs mód-jában és ezenfelül minden lépését a felelősség szörnyü sulya nyomja. Egészen érthető tehát, hogy ilyen körülmények között az uralmon levő párt alkotó munkájában, programjának megvalósításában óvatosságot, körültekintő; a leküzdhetetlen akadályok miatt lassabb lendületű és éppen ezért a nagy tömegek előtt sohasem népszerű. Egé-szen más a helyzete az olyan pártnak, amely csak ezután akar uralomra jutni és egyelőre nincs más dolga, csupán párhíveket toborozni. . . . Hogy mi ennek a módja? Tes-sék egy recept: 1. bölcsen hallgatni azokról a le nem ta-gadható eredményekről, melyeket az uralmon levő párt tíz esztendő alatt kivivott; 2. minden baj és gond ódiúmat a kormányzópárt nyakába varrni; 3. fölösleges megemlé-kezni a világgazdasági és világpolitikai összefüggésekről; 4. igérni. Igérni sokat és azonnalra mindannak teljesítését, melyet a hatalmon levő párt — az el nem háriható ne-hézségek folytán — csak későbbi időben és fokról-fokra kíván megvalósítani. Az olyan párt, amely uralomra akar jutni, bátran ígérhet. Ígérhet, mert — mivel multja nincs — még senkisésem csalódott benne. Ígérhet azért is, mert — ha becsületes — hiszi is, hogy ígéreteit képes lesz beváltani. Végül ígérhet azért is, mert . . . hiszen ki ne tudná? . . . az ígéret szép szó . . . Nos, zokon ne essék, mi és velünk együtt a falusi gazdátársadalom érte-kes és komoly rétegei egyelőre semmi szükségét sem érez-zük annak, hogy hozsánával üdvözöljük az új pártot és nagysietve „törhetetlen bizalmunkról“ biztosítsuk. Erre csak akkor kerülhetne sor, ha a mai „igéret-pártból“ a jövőben „tett-párt“ lenne. Mivel pedig meggyőző ésünk, hogy az új párt összetétele és elindulásának módja csirá-jában hordozza a balsikert, továbbra is megmaradunk a *Bethlen István*-féle „tett-párt“ táborában, mely tizesz-en-dős történelmi hivatásával és ujjaépítő munkájával való-ban reászolgált erre a névre.

Bethlen István gróf miniszterelnök nyilatkozata.

Bethlen István gróf miniszterelnök egy budapesti napilapban nyilatkozott külpolitikai helyzetünkről, a drágaság kérdéséről, a közterhek leszállításáról, továbbá a világválság enyhülésének biztató jeleiről. A nagyfotóságu nyilatkozat részleteit az alábbiakban közöljük:

A külpolitikai helyzet.

— A magyar külpolitika alapelveit egyrészt az adott helyzet, másrészt azok a baráti kapcsolatok szabják meg, amelyeket sikerült az utóbbi évek folyamán létrehozniunk. Magyarország rá van utalva arra, hogy minél nagyobb számú barátot szerezzen, akik fejlődéséért folytatott nehéz küzdelmében támogatni tudják. Nem kell ezuttal beszélnem az olasz-magyar barátságról, mely egyik alapelve a magyar külpolitikának, de igyekszünk kiépíteni baráti kapcsolatainkat mindazokkal az államokkal is, amelyekkel valamely gazdasági vagy politikai érdek egy közösségbe kapcsol össze bennünket. Ez volt a célja törökországi utamnak is. És ez lesz a célja azoknak a külföldi látogatásoknak, amelyeket *Lyapcev bolgár miniszterelnök és Schober külügyminiszter látogatásának viszonozásául még tervezek.*

— Február hó végén, de legkésőbb március hó elején felvesszük a tarifális tárgyalásokat a német birodalommal is azokon az elvi alapokon, melyeket megbeszéltünk és reményem van arra, hogy ezek a tárgyalások eredménnyel is fognak járni. Örvedetes az is, hogy ezek a tárgyalások nincsenek függővé téve más államokkal való szerződéses tárgyalásoktól. Nem tévesztem szem elől a fennálló nehézségeket, mindazonáltal bizom abban, hogy egy olyan szerződés jöhet létre, amely mindkét állam érdekeit teljesen kielégíti.

Mi a tenni való a drágasággal szemben?

— Az árpolitika szempontjából a német példára való hivatkozás nem állhat meg, mert Magyarország gazdasági összetétele egészen más, mint a német birodalomé. A német birodalomban érvényben lévő igen magas agrárvédő vámok a belföldi árakat rendkívül felszöktetik. A buza, a liszt, a kenyér, a hus és egyéb élelmickek fogyasztói ára ennek következtében Németország területén a magyar fogyasztói árak két-két és félszeresére emelkedett. Németországban éppen ezért a kormány árpolitikája arra is irányul, hogy az agrártermékek belföldi magas árát hozzáidomítsák a világgiazi árakhoz; az árleszállítási akció tehát ott kiterjed a termelői árakra is.

— Nálunk éppen megfordítva, az a törekvés, hogy a mezőgazdaság veszteséges termelői árait valamiképp feljávítsuk. Az élelmezési cikkek terén arra a sokat hangzott „árletörés”-re Magyarország egyáltalán nincs szükség. Legfeljebb arról lehet szó, hogy a termelői árak és a fogyasztói ár között jelentkező elég nagy különbséget lecsökkentsük, amit a kereskedelmi forgalomban kialakuló szabad verseny a gyakorlatban el fog végezni.

— Ami már most az iparcikkek és a mezőgazdasági termékek árai között állandósult nagy diszparitást illeti, a magyar kormány tisztában van azzal, hogy ezt a feladatot elsősorban az iparcikkek lehető olcsóbbításával lehet és kell megoldani. Itt főképpen az alap- és nyersanyagok, valamint a fegyártmányok belföldi árának leszorítása kívánatos és köztudomású, hogy erre vonatkozólag komoly munkálatok vannak folyamatban. Így a kereskedelmi minisztérium éppen most foglalkozik a szén- és cementárak, valamint az építkezési anyagok áralakulásának szövevényes problémájával. E cikkek körében az állam és a közületek elsősorban a közszállítások és közmunkák kiadásánál gyakorolhatnak nyomást az árakra.

— De ugyanezt a célt szolgálja a már benyújtott kartellörvényjavaslat is. A készgyártmányok kiskereske-

dői árának alakulásába közvetlenül belenyulni a kormány egyelőre nem szándékozik, mert meg van arról győződve, hogy a fogyasztói árak olcsóbbodása a kiélezett kereskedői verseny útján hamarosan be fog következni. Sőt, ez az egészséges és természetes folyamat nálunk máris erőteljesen megindult.

— A közterhek általános csökkentése tekintetében vérmes reményeket táplálni a közeljövőben nem lehet, mert a gazdasági viszonyok alakulása folytán az állami bevételekben lényeges apadás mutatkozik és az államkincstárnak máris nagy künnlévségei szaporodtak fel. A pénzügyminiszter ur az adóhátralékok kényszer útján való behajtását ezidőszert enyhébben kezeli és különösen méltánylást érdemlő esetekben a végrehajtást függőben tartja. De nem hagyható figyelmen kívül, hogy a közterhek leszállítása terén már eddig is komoly intézkedések történtek. Hiszen leszállítottuk a földadót 25%-ról 20%-ra, a házadó kulcsának leszállítása 10 és félmillióval apasztotta az adónem hozamát, a késedelmi kamatot 12%-ról 6%-ra, az alkalmazottak keresetadópótlékát 3%-ról 1%-ra, a behajtási illetéket 4.6%-ról 3.5%-ra, a szolgálati szerződési illetékeket 1.5%-ról 0.5%-ra mérsékeljük. Megszüntettük az állatforgalmi adót és a segédnek nélkül dolgozó kisiparosok forgalmi adóját. A fényüzési adónál a forgalmi adó átalányozásnál is lényeges engedményeket tett a kincstár.

Hetvenöt millió megtakarítás egy év alatt.

— Ezzel párhuzamosan a kormány a költségvetésben a legmesszebbmenő megtakarításokat viszi keresztül, hogy a kiadási szükségleteket ezáltal is összhangba hozza az ország teherviselő képességével. Ennek azonban megvan a természetes korlátai. Ugyanis a dologi kiadások terén máris nagymérvű apasztást vittünk keresztül, amelyet tovább erőltetni csak a termelés és a forgalom magángazdasági érdekeinek súlyos kárával lehetne; a személyzeti kiadások számottevő apasztása pedig szociális okokból csakis egy többéve terjedhető program keretében valósítható meg, tehát fokozatosan, ami viszont csak bizo-

Schandl Károlynak, a Faluszövetség h. elnökének fogadtatása az abonyi falunapon.

Az abonyi falunapon megjelent előkelőségek.

Balról jobbra: Konecz János, az Orsz. Jegyzőegyesület elnöke, Borsitzky Béla főjegyző, Rudolf Ervin testnevelési felügyelő, Garay Géza ezredes, Vámos Izidor MÁV állomástartó, Kovács József esperes-plébános, Gesztelyi Nagy László kamarai igazgató, Schandl Károly, a Faluszövetség h. elnöke, Weis István, a Szövetség igazgatója, Balthesz Károly főszolgabíró, Kostyán István földbirtokos.

nyos idő múlva fog összecszerüen is érvényesülni az állam háztartásában. *Semmi esetre sem lehetséges hirtelen, egyik évről a másikra oly nagymérvű redukción keresztül-vinnünk, hogy a költségvetés kiadási szükségleteinek egy csapással két-háromszáz millió pengőnyi apasztását érvényesítsük, amint ezt gyakran halljuk és olvassuk.* Már maga az a tény, hogy a magyar kormány a folyó költségvetésben egy évről a másikra 75 millió pengő megtakarítást vitt keresztül, bizonyítja a komoly takarékosági szándékának.

— Rá kell mutatnom arra, hogy már eddig is minden rendelkezésünkre álló eszközzel törekedtünk munkakalkulációk létesítésével enyhíteni a munkanélküliséget. Elsősorban a vidéki városok és a törvényhatóság vezetőivel álla-

pitottuk meg a vidéki beruházási lehetőségeket és szükségletet. Ezek a vidéki közmunkák nagyrésztben már folyamatban is vannak és mindenfelé hozzájárultak a helyi munkanélküliség enyhítéséhez. Ami a kölcsönelőleg felhasználását illeti, itt is hasonló szempontokra kell figyelemmel lennünk, vagyis a kölcsönös a szükségletnek és a sürgősségnek sorrendjében használtatik fel a beruházási és közmunkák megindítására. Bizonyos tárcaberuházások céljaira az előlegkölcsönből 12 és fél millió pengőt hasítottunk ki és ezek a beruházások máris megindultak.

Az agrárállamok összefogása.

— Végül, mint biztató jelenségekre utalok elsősorban a dunai államok tanácskozásaira, amelyek az agrár-export-országok együttműködését készítik elő egy európai preferenciális rendszer eszméjének felvetésével. Az európai agrárállamok összefogása persze gyakorlatilag csak úgy érhet el majd eredményeket, ha egyrészt a nagy ipari államok a legtöbb kedvezmény eddigi rendszerét el- ejtjé hajlandók, másrészt, ha ez utóbbi államokkal sikerül majd Amerikával megegyezni az európai agrárállamokból származó agrárimport preferálása tekintetében. A nemzetközi gazdasági forgalom élénkítését célozzák továbbá azok az utóbbi időben felmerült tervek, amelyek az egymással szomszédos államok között létesítendő ugynevezett regionális szerződésekkel akarják szabályozni a nemzetközi gazdasági kapcsolatokat. Ugyancsak bizonyos értelemben közös védekezésfront kialakulását látom több nagy államnak az orosz dömping ellensúlyozására részben megtett, részben tervezett kereskedelempolitikai intézkedéseiben.

— Ha ezideig az ipari államok, az önellátás törekvéséről vezéreltetve, mezőgazdaságuk fejlesztésére erősen agrárvédő politikát folytatnak is: számos tünet mutatja már, hogy az elzárkózás politikájával szemben a jobb belátás kezd felülkerekedni. Ebből merítem azt a reményt, hogy az egymásra utalt országok között a természetes árucserre mai akadályai hovatovább le fognak dőlni és az államok között az egykori élénk gazdasági kapcsolatok ismét helyreállanak.

Az 1930-as év tizenegy hónapja 75.3 millió pengő kiviteli föbblettel zárult.

A novemberi áru-külforgalom mérlege rekord eredményt mutat. Ez a rekord igen értékes, mert fokozza annak a várakozásnak jelentőségét és alaposságát, amelyet a mai, általában nehéz világgazdasági viszonyok közepette, a kereskedelmi mérleg állandó javulásához fűzünk. A novemberi forgalom ugyanis 65.6 millió pengő értékű behozattal és 87.2 millió pengő értékű kivitellel zárult. Mutatkozik tehát pontosan 21.6 millió pengő aktív egyenleg, amihez, ha hozzávesszük az első tíz hónap 53.7 millió pengős aktívumát, akkor megállapítható, hogy 1930-ban a külkereskedelmi forgalom az első tizenegy hónapban 75.3 millió pengő kiviteli fölösleggel zárult, holott 1929-ben még ugyanebben az időben, bár a novemberi forgalom 40.6 millió pengővel aktív volt, még mindig 59.3 millió pengő passzívumot mutatott. Az 1930. év tizenegy hónapos forgalma 766.6 millió pengő behozattal és 844.2 millió pengő kivitellel tüntet fel.

A novemberi forgalom részletes adatait a következőkben ismertetjük:

A behozatal első tétele a fa, amiből 1.6 millió méter-mázsát hoztak be 6.2 millió pengő értékben. A szénimport mennyisége 1.2 millió mázsá volt 4.8 millió pengő értékben. Nyerspamutból importáltunk 18.268 mázsát 3.3 millió pengő értékben és papirosból 66.706 mázsát 3.1 millió pengő értékben. Gépekből 8639 mázsát, 2.6 millió pengő, pamutszövetből 3948 mázsát, 2.6 millió pengő, ásványolajból 206.107 mázsát 2.5 millió pengő és nyers-

bőrből 14.148 mázsát 2.4 millió pengő értékben importáltunk. Volt még 1456 mázsá sulyu és 1.8 millió pengő értékű behozatalunk selyemfonalból és szövetekből, 15.035 mázsá mennyiségű és 1.5 millió pengő értékű importunk nyersfémekből, végül behoztunk 1014 mázsányi és 1.4 millió pengő értékű gyapjuszövetet is.

A kivitel oldalán vezet 49.427 darabban, 14.5 millió pengő értékben — ami az egész export értékének 16.64 százalékát teszi — állatexportunk. Ebből 13.206 darab 8.4 millió pengő értékben a szarvasmarhára, 21.492 darab 4.8 millió pengő értékben a sertésre, 1658 darab 0.7 millió pengő értékben a lóra és 13.069 darab 0.4 millió pengő értékben a juhexportra esik. Lisztből 274.774 mázsát vittünk ki 8.4 millió pengő értékben, ami az egész export értékének 9.64 százalékát képviselte. Baromfiexportunk mennyisége 38.037 mázsát, értéke pedig 7.1 millió pengőt tett. Buzából az exportált mennyiség csak 431.302 mázsá volt 8.9 millió pengő értékben, ami megfelelt az export értéke 7.91 százalékának. Cukorból 220.241 mázsát 5.1 millió pengő, nyersdohányból 42.806 mázsát 4.7 millió pengő, villamosgépekből 4483 mázsát 3.1 millió pengő, prémbőrből 645 mázsát 2.4 millió pengő és gépekből 12.188 mázsát 2.1 millió pengő értékben vittünk ki. Volt még disznósírból és szalonnából 12.256 mázsányi és ke- reken kétféle millió pengő értékű, valamint vasfélgyártmányokból 104.663 mázsányi és 1.6 millió pengő értékű exportunk.

A főváros lakossága megvédte a polgári gondolat ellen indított ostromot!

December hó 21-én és 22-én zajlottak le Budapesten a törvényhatósági választások, amikor is százötven város-*atyát* választott a főváros népe. A választások eredménye a polgári gondolat nagyszerű győelmét hozta meg, ami annál öröndetesebb, mert a szociáldemokrata-párt fennen hirdette, hogy mindent elsöprő rohamra indul a főváros birtokáért. Eppen ez a nagy nekikészülődés, ez a — minden rendelkezésre álló eszköz felhasználásával előkészített — ostrom készítette a polgárság tömegeit arra, hogy fegyelmezett, sűrű sorokban megjelenjenek az urnák előtt és megvédjék a keresztény, nemzeti Budapestet! Soha még választás ennyire nem kötötte le az emberek érdeklődését, amit meggyőzően igazol az a körülmény, hogy a 292.000 szavazásra jogosult egyén közül 264.219 tett eleget alkotmányos kötelességének, tehát az összes szavazók 97 százaléka!

Az összes leadott szavazatok száma a pártok között így oszlik meg:

Keresztény Községi Párt (Wolff-Ernst)	73.000
Szociáldemokrata Párt	72.593
Egységes Polgári Párt (Kozma)	34.852
Szabadelvű Párt (Rassay-Sándor)	29.064
Demokrata Párt (Bródy-Vándor)	27.641
Keresztény ellenzék (Friedrich)	17.924
Frontharcosok	8.622
Kispolgárok Pártja	523
Összesen	264.219

A választás után a mandátumok így oszlanak meg:

Keresztény községi Párt	46
Szociáldemokrata Párt	37
Egységes Polgári Párt	22
Szabadelvű párt	14
Demokrata párt	16
Friedrich-párt	10
Frontharcos	5
Összesen	150

A százötven most megválasztott törvényhatósági bizottsági taghoz járulnak még az örökös tagok, a vitézi szék egy tagja, az érdekképviseletek beküldött tagjai és a városi főtisztviselők, számszerint összesen kilencvennyen. Az új közgyűlés tagjainak száma tehát kétszáznegyvenegy.

A kétszáznegyvenegy bizottsági tag közül kétszáz-négyen a polgári gondolat hívei és csupán harmincheten a polgári gondolat ellenségei! Ime ez a szociáldemokraták ostromának szánalmas eredménye!

Itt említjük meg, hogy törvényhatósági bizottsági taggá választották Szabó Sándor drt.-t, az Egységespárt alelnökét, az egységespárti kisgazdaképviselek parlamenti csoportjának elnökét is, aki az *Egységes Polgári Párt (Kozma) listáján indult.*

A belügyminiszter a választások lezajlása után nyomban rendeletet adott ki, amely szerint négy héten belül össze kell hívni a közgyűlést. Ez előreláthatóan január 14-én fog megtörténni. A közgyűlés végzi el a megalakulás körüli tennivalókat, majd főpolgármestert és polgármestert választ.

A mezőgazdaság jövője a minőségi termelésen fordul meg.

Mayer János földművelésügyi miniszter cikke.

Mayer János földművelésügyi miniszter a „8 Órai Újság” karácsonyi számába nagyérdeklő cikket írt „Hogyan biztosítsuk a magyar gabonatermelés jövőjét?” címmel. A cikkből, melynek minden mondata maga a kristálytisztaság, az alábbi részleteket ismertettük:

— A többtermelésre, bármilyen legyen is az áralakulás, szükség van. Abból, ha az országnak bőven van gabonája, és más eltartható élelmicikke, csak jó következtetések származhatnak. Az, hogy kritikus időpontokban fülhalmozott és piaca dobott terménykészletek ne befolyásolják a piaci áralakulást, a kereskedelmi ügyesség és talpraesettség megoldandó feladata. Ugy látom, hogy e tekintetben is tanultak már nálunk az érdekeltek tényezők és az ilyen bajokkal a jövőben kisebb mértékben kell küzdenünk.

— A termények, de különösen a gabonaneműk világmenyiségét az aránylag kis magyar gabonatermelés számbavehetőleg nem befolyásolja. Hiszen a mi kis, 20—25 millió métermáza évi buzatermésünk elenyésző csekélyisége a tengerentúli államok százmillió métermázsákban számított termeléséhez képest. Magyarország, ha megkét-szerezze is a maga termelését, csak kevés százalékkal fogja szaporítani a világ gabonakészleteit. Tehát üres szólam az afféle, hogy mikor a világban olyan sok százmillió métermáza gabonát termelnek, minek szaporítsuk mink is ezt a fölösleget? A dolog úgy áll, hogy a termelés gyarapodása mégis csak gyarapítja az egyesek és a nemzet vagyonát és ha másban nem nyilvánul meg a haszna, legalább is bőséges táplálékot ad az itthoni lakosságnak és több jut belőle a nép szegényebb rétegeinek.

— A magyar gazda nem állhat arra az állápontra, mint az amerikai, hogy ha nem ad elegendő hasznot a földje, egyszerűen otthagyja. A magyar gazdát az otthon, az életbenmaradás nagy erkölcsi erői fűzik a földjéhez. Tehát ránézve a többtermelésnek a piaci konjunkturára

való tekintet nélkül, megvan a maga nagy jelentősége. Tisztán anyagi szempontból nézve pedig a dolgot, az úgy áll, hogy az a gazda, aki egy holdon az eddiginél többet termel, rossz piaci viszonyok mellett is kevesebbet veszít, mint az, aki kevesebbet. Mert kevesebb az egy mázsára eső termelési költsége, tehát a vesztesége is. Mondjuk úgy, hogy könnyebben türi a rossz árakat az a gazda, akinek 15 mázsája termelt, mint az, akinek csak 8 vagy 10. És csakis a többet termelő gazda számíthat biztosabban haszonra, még rosszabb árak mellett is. Jó árnál a haszon aránytalanul nagyobb gyarapodása, ránezve egészen világos.

— Ez az igazság szorítja arra a kormányt, hogy a magyar gabonatermelés jövőjét úgy belső, mint nemzetközi akciókkal biztosítani igyekezzék. A többtermelés célkitűzését néhány év óta a minőségi termelés irányában módosítottuk. Részemről nem akarok a minőségi termelés kifejtésének olyan értelmet tulajdonítani, hogy: keveset, de jól. Inkább azt tartom, hogy sokat termeljünk és jól. Egyes terményekben pedig, mint a buza, a bor, a szőlő, a barack, a lőhere- és lucernamag, egyes ipari- és gyógynövények, amelyeknek talaj- és éghajlati viszonyaink különösen kedveznek, lehetőleg legjobbat a világon. Legfeljebb annyiban engedhetünk a többtermelésből, hogy ha valamiből nem tudunk sokat és jól termelni, akkor inkább kevesebbet, de feltétlenül jól termeljünk. E célkitűzés sikerének természetesen előfeltételei nemcsak talajunkban vannak meg, hanem gazdaközösségünk kicsinyének nagyjának hatalmas munkaképességében és értelmességében, gyakorlati életrealitásában is.

— A búzánál például minőségi termeléssel mindenestre nagy eredményeket érhetünk el. Ez eredmények a nemzet sorsára nézve nagyjelentőségűek. Hiszen szántóföldünknek nem kevesebb, mint harmadrésze a világ leg-

jobb buzájának termelésére alkalmas. És a természet különös rendelkezése folytán, tulajdonképpen csakis arra alkalmas.

— Már alkalmam volt a nyilvánosság előtt rámutatni arra, hogy a minőségi termelés olyan cikkeknél is eredményekkel jár, amelyek előállításában velünk régi, nagy kulturterületek és olcsóbban termelő keleti agrárállamok versenyeznek. Ráutaltam arra, hogy vajkivitelünk a múlt évben 1900 mázsáról 5000 métermázsára nőtt, valamint arra, hogy tojáskivitelünk 100 százalékkal, baromfikivitelünk 60 százalékkal gyarapodott. Ma már szakemberek annak a számítgatásával foglalkoznak, hogy gabonánk a baromfitenyésztés, meg tojástermelés útján a piaci ár kétszeresen is értékesíthető. Ezek az adatok gyakorlatilag és meggyőzően illusztrálják a minőségi termelés jelentőségét.

— Ismétlem, hogy talajunknak és éghajlatunknak vannak olyan termékei, amelyeknek speciális kiválóságát, a magyar gazdák termelő munkájával és értelmességével versenyen kívül álló márkákká lehet fejleszteni a világpiacra. El tudok képzelni, persze csak hosszabb szervező munka árán és a nemzetközi megértés kellő foka mellett, olyan nemzetközi mezőgazdasági megegyezést, amely a termelésben bizonyos, a *természeti alkalmatlansághoz mért munkamegosztást hoz be*. El lehet képzelni azt, hogy nemzetközi megegyezés alapján mindenik állam mezőgazdasága azt fogja termelni, amire természetből fogva a legalkalmasabb. Vannak már ennek az eszmének ugy politikus, mint tudományos zászlóvivői. Ám én nem kívánok a távolabbi jövő e lehetőségeire kombinációkat szerkeszteni. Ránk nézve csak az lehet az irányadó szempont, hogy a saját erőnkkel, a saját természeti viszonyaink kihasználásával egyes cikkeknél olyan kiváló minőségeket tudjunk előállítani, amelyek minőség tekintetében vezetnek. Persze szükséges az is, hogy minőségi termelésünk terjedésével és erősödésével kapcsolatosan folyják e cikkek bevezetésének és megismertetésének nehéz munkája a világpiacokon.

— Nem tartom szükségesnek a további fejtegetését annak a tételnek, hogy: *mezőgazdaságunk jövője, a magyar föld művelőinek tisztas boldogulása a minőségi termelésen fordul meg*. Ugy látom, hogy gazdáinkat már áthatotta ennek az igazságnak ereje. Ez az a vezető és biztató világitó oszlop, amelyre gazdáink szemének és lelkének irányulnia kell.

Földmivesfelkelés a vörösök ellen.

Legújabb orosz híradások szerint a minszki kerületben földmivesfelkelés tört ki, amely egyre nagyobb arányokat ölt. A földmivesek szabadcsapatokat alakítottak, amelyek puskával és gépfegyverrel vannak felszerelve és fölvettek a harcot a vörös ezredekkel. A szovjet terrorcsapatokat küldött a lázadás elfojtására és élethalálharc kezdődött a felkelők és a szovjet csapatai között. A vörös hadsereg határmenti osztagainak nem sikerült leverni a lázadást, mert a községek lakói egymásután csatlakoznak a felkelőkhöz és élelemmel, továbbá ruhával és pénzzel segítik a lázadókat. A fölkelő csapatok létszámát körülbelül kétezerre teszik s a szabad csapatok főként katonai őrállomásokat és a postahivatalokat támadják meg. A felkelőknek sikerült négy pénzszállítmányt is zsákmányul ejteni. Az orosz hatóságok mindent megtesznek az elkésze- redett fölkelők leverésére és az elfogott földmivesek közül kilencvenötöt agyonlőttek. Lengyel jelentések szerint a felkelők inkább meghalnak, de meg nem adják magukat, mert tudják, kicsoda szenvedés vár rájuk, ha élve kerülnek a terrorcsapatok kezébe.

A csákvári földmives színészek játéka a rádióban.

December 21-én este a budapesti rádióban a Csákvári Magyar Földmives Játékszin színészei szerepeltek, akik már a múlt esztendőben igen nagy sikert arattak Budapesten, a Nemzeti Színház Kamara Színházában. Huszonöt földmives jelent meg a budapesti rádió mikrofonja előtt és három egyfelvonásos darabot adtak elő a rádióban. Az első *betlehemes játék* volt. A második a *Háry János* opera második felvonása, amelyet ez alkalomra a rádió számára a földmives-színészek vezetője, *Paulini Béla* dolgozott át. A műsor harmadik száma: *Keret az én szubám alja* című egyfelvonásos színjáték volt.

Egészen különösen szép játék volt az, amit a csákvári földmives színészek alakítottak a rádió mikrofonja előtt. A Magyar Földmives Színészek Játéka az előadás tanúsága szerint fölülmulja a hasonló külföldi vállalkozásokat s a világhíres bajorországi *Oberrammergau* község földmives színészeinek világhírű teljesítménye is elmarad a Magyar Földmives Játékszin tagjainak előadásától. A rádióhoz beérkezett elismerő levelek tanúsága szerint a hallgató közönségnek igen mély és nagy gyönyörűséget szerzett a játék. A csákvári földmivesek betanítását *Paulini Béla* végezte, aki vasárnaponként lejár falujába és foglalkozik a földmives színészekkel, akiket rajta kívül még *Bozory* Endre csákvári jegyző oktat művészi játékra.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Felemelték a tej, a tűzifa és a komló vámját.

A *Budapesti Közlöny* (hivatalos lap) karácsonyi száma rendelkezlet közöl, amely megszünteti a *tej és tűzifa eddigi vámentességét*, ezenkívül pedig *felemeli a komló máig érvényben volt autonóm vámtételét*. A rendelkezletben foglalt vámemelések január hó 1-én léptek életbe.

A *tűzifa eddigi vámentes áru volt*. Ennek a vámentességnek az adja a magyarázatát, hogy évekkel ezelőtt, amikor az új vámtarifa készült, a belföldi fatermelés aránylag szűk keretek között mozgott s így nem volt célszerű a külföldről importált tűzifát vámmal terhelni. Azóta azonban erdőgazdálkodásunk jelentősen fejlődött, úgy, hogy a belföldi erdészet mind jelentősebb mértékben tud részt venni a hazai tűzi- és egyéb faszükséglet kielégítésében. Új évtől kezdve a tűzifa eddigi vámentessége tehát megszünt és mázsánként ötven aranyfüllér, vagyis 58 pengőfüllér vámmal terheli a külföldről behozott tűzifát. Ez a vám alapján véve nem nagy s inkább azt célozza, hogy a *főlöleges faimportot visszaszorítsa*.

A *tej eddigi szinten vámentes áru volt*. Ez által bekövetkezett az a furcsa helyzet, hogy amikor a tejtermelésünk értékesítési gondokkal küzd s tejfölöslegeink számára külföldi piacokat keresünk ugyanakkor, ha értékben nem is, de mennyiségben egészen számbavehető tejimportunk van. *Igy az év első háromnegyedében is bejött 14,981 mázsa tej, közel háromszáz ezer pengő értékben*. Az import a határszéli forgalomban kerül lebonyolításra és a trianoni lehetetlen határok által teremtett helyzet következtése, hogy ilyen tejbehozatal lehetséges. Ezen a helyzeten akar segíteni a *most életbelépő száz kilogrammonkénti háromaranykoronás téjvám*.

A harmadik vámpolitikai intézkedés az *eredetileg 25 aranykoronás autonóm komlóvámnak 200 aranykoronára való növelése*. Itt az a helyzet, hogy komlótermő vidékeinket elvesztettük és amikor a tarifa készült, számottevő komlótermelésünk nem volt. Az utolsó években azonban belföldön a földmivelési kormány segítségével és a komlótermelő szövetséget működése folytán figyelemreméltó komlótermelésünk lett. De az is kiderült, hogy söriparunk a számbajövő piacok elzárkózása folytán alig tud exportálni s inkább a *belföldi piacra kénytelen támaszkodni*. Ha ez így van, akkor viszont méltányos, hogy a *söripar belföldi termelésű komlót használjon s hogy a komlóvám olyan szinten tartassék, amely módot ad ennek a tételnek vámtárgyalások során való hasznosítására is*.

Négy hónap alatt 31 millió pengővel apadt az állam bevétele.

A pénzügyminiszter legutóbb közzétett októberrel szövi ötvenkettődik számú havi beszámolója szerint a költségvetési év első négy hónapjának (július, augusztus, szeptember, október) tényleges bevételei 264 millió pengőt tesznek. Ez az eredmény 18.2 millió pengővel kevesebb, mint amennyire a havi előirányzatok számítottak. Ha a múlt év azonos időszakának tényleges bevételét eredményét nézzük, akkor azt látjuk, hogy ehhez képest az állami bevétel források hozama az idén 31.8 millió pengővel apadt. Az egyes bevételi források közül az előirányzottnál többet csak az egyenesadók és a fogyasztási adók hoztak, míg a forgalmi adók hozama 7.8 millióval, az illetékek bevétele 1.7 millióval, a vámok hozama pedig 4.1 millió pengővel alatta maradt az előirányzott összegnek. A dohányjüvedék bevétele szintén 3.3 millió pengővel kevesebb, mint amennyire az előirányzat számított. A tárcabevételeknél 2.2 millió pengő hiány mutatkozik.

A Gaal - Sziij-féle kisgazdapárt programja.

Az elmúlt héten hozta nyilvánosságra a Gaal Gaston és Sziij Bálint-féle független kisgazdapárt a programját. A program tíz pontja szerint a célja Magyarország ezeréves határainak visszaszerzése és az ország berendezkedésének a nemzeti agrárdemokrácia alapjaira való fektetése. Követeléseit közt szerepel az igazságos, arányos, zaklatásmentes progresszív adózás, a protekcionista vám- és kereskedelmi politikának megváltoztatásával az összes foglalkozási körök létfeltételeinek biztosítása, az egyoldalú ipari drágaság letörése és a kartell-visszacékek megrendszabályozása. A vasúti tarifapolitikának és általában a hitelpolitikának az ország agrárjellegéhez illő alkalmazása, hosszulejratu kölcsönök folyósítása, a kamatterhek csökkentése. A felesleges hivatalok összevonása és megszüntetése, az országgyűlési képviselők számára megfelelő csökkentése, a választókerületek arányosítása. Az összeférhetlenségek teljes megszüntetése. Demokratikus földbirtokpolitika, a mezőgazdaság és azzal kapcsolatos iparok fejlesztése és az állami szolgáltatások olcsóbbtételése. A közjegyzői és ügyvédi díjszabások mérséklése, a falusi altruista szövetkezetek erkölcsi és anyagi támogatása, továbbá a hazafias kereskedelem jogos érdekeinek megfelelő intézményes védelme. A szabadságjogok mielőbbi életbeléptetése, az egyesítési és gyülekezési jog biztosítása, az esküdtribíráskodás visszaállítása sajtó- és politikai perekben, a képviselőválasztások tisztaságának és szabadságának védelme és a titkos választás éltalanossá tétele. Államforma tekintetében a párt a teljesen független, öncélú magyar nemzeti királyság álláspontján áll.

A párt — értesülésünk szerint — országos szervezkedést indított és január hónapban úgy Budapesten, mint a vidéken nagygyűléseket akarnak tartani. Gaal Gaston kijelentette, hogy a programja megvalósításában a kormánnyal együtt kíván haladni, de ha kell, a kormány ellen is fordul.

Temesváry Imre dr. előadása Hódmezővásárhelyen.

A Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület meghívására Temesváry Imre dr. országgyűlési képviselő az elmúlt héten nagyvonalú gazdaságpolitikai előadást tartott. A világválságon — mondotta többek között — csakis az egymásrautalt országok közötti gazdasági kiegyensúlyozódás megteremtésével és a preferenciális vámok életbeléptetésével lehet segíteni. A nemzetközi kiegyensúlyozódás bekövetkezéséig is azonban a belső nemzeti gazdaságpolitika eszközével kell a helyzet javítására törekedni. Mezőgazdasági termelésünket át kell alakítani. Termeljük gabonát a jövőben is, de csak olyan területeken, amely a gabonatermesztésre kiválóan alkalmas és kitűnő gabonát ad. Mezőgazdasági termelésünknek ez az átalakítása csak megfelelő propaganda, komoly egyetértés és szervezetség mellett lehetséges. Belső bajainkon segíthetünk adóztatási rendszerünk gyökeres megreformálásával is. Helytelen volna a mai gazdasági világválság miatt akár a kormányt, akár más foglalkozási ágakat hibáztatni. Helyes a vámtételek megreformálása, különösen a közszükségleti cikkeknek, de valóságos nemzeti veszedelem lenne előrelátás nélkül lincés vámvízvizőt követelni. A tőke már megindult Magyarországra felé. Az angol Rotschild-csoport nyolcvanötmillió pengős kölcsöne azt mutatja, hogy az angol tőke szilárdan bízik Magyarországi gazdasági jövőjében. Az angol kölcsönt követte a tizenötmilliósi hosszulejratu amerikai hitel a Kisbirtokosok Földhitelinté-

zete számára. A pénzpiac versenyével együtt megindult az olcsóbbodás folyamata is. És amint az ipari cikkek árai közlekednek a mezőgazdaság áraihoz, úgy fokozódik az ország felvívőképessége. Nincs ok tehát a kétségbeesésre, mert a gyógyulási folyamat minden vonalon megindult és a kiegyenlítés és egy politikai, mint gazdasági téren utban van.

Orvosolják a buzafizetelés tanítók és lelkészek sérelmeit.

A képviselőház legutóbb több ízben foglalkozott azoknak a tanítóknak és lelkészeknek sérelmével, akik járandóságukat természetben, főleg buzában kapták. Amikor ezeknek díjazását annak idején megállapították, a buza ára kétszer olyan nagy volt, mint ma és így jelenleg a tényleg kapott buzamennyiség sokkal kisebb értéknek felel meg, aminek következtében ezek a tanítók és lelkészek súlyos anyagi helyzetbe kerültek. Néhány képviselő felszólalására Wekerle Sándor pénzügyminiszter bejelentette, hogy ebben a dologban már tárgyalások folynak a kultuszminiszterrel arra nézve, hogy a tanítók és lelkészek természetben megállapított fizetését még ebben a költségvetési évben rendezzék. Hogy ez a rendezés az államra is bizonyos áldozatot fog róni, az kétségtelen. De a takarékoság mellett is meg kellett találni a módot annak, hogy a magyar nép tanítómeisterét és lelki gondozóját súlyos anyagi gondok között ne hagyja vergődni az állam. Felmerült a kérdéssel kapcsolatban az a kívánság is, hogy a tanítók és lelkészek természetben élvezett jövedelmei a takarékosági törvény által bevezetett új kereseti adópótlék alól mentesüljenek. A pénzügyminiszter intézkedni fog, hogy ezeknél adóalapul a tényleges fizetés, vagyis a természetben élvezett járandóság valóságos értéke, nem pedig az eredetileg felvett fiktív érték szolgáljon.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Meghalt Bratianu Vintila oláh pártvezér.

Bratianu Vintila, az oláhországi liberális párt vezére, december hó 22-én, éjszaka, hatvankétéves korában Mihaestiben elhunyt. Bratianu Vintila második fia volt néhai Bratianu Jonelnek, a mai Oláhország megalapítójának s mint liberális pártvezér meglehetősen nagy szerepet vitt az oláh politikában. Többször volt miniszter, a kis-korú Mihály király alatt pedig miniszterelnök volt. Károly király hazaérkezése után háttérbe szorult, sőt állást foglalt az új király ellen.

A nagyszénási „Faluszövetség” vezetése a népház előtt. Képünkön Ambrózy József elnök, Kiss Antal alelnök, Lévay Antal alelnök, Bucsy Jenő titkár, Göndöcs Bálint, Keczel András, Lerner József és Sárkány Mihály választmányi tagok foglalnak helyet.

Mussolini, Schober és Károlyi Gyula gróf a revízió szükségességéről.

A *Der Tag* című berlini napilap karácsonyi számában Mussolini olasz miniszterelnök, Schober osztrák külügyminiszter és Károlyi Gyula gróf magyar külügyminiszter nyilatkozatát közli a békeszerződések revíziójának kérdéséről.

Mussolini nyilatkozatában hangsúlyozza, hogy a békeszerződések revíziójának a lehetőségéhez való ragaszkodás egyáltalán nem esztelen és megvalósíthatatlan kívánság, mert ez a lehetőség kifejezetten benne van a Népszövetség alapszabályaiban. Határozottan meg kell állapítani, hogy a revíziót nem nemzeti támadó szándékkal, hanem elvi alapon az igazságosság és az erkölcsön alapuló okokból követeljük, már pedig az igazságosság és az erkölcs az egyedüli alapjai a népek közötti tartós békének.

Schober dr. osztrák külügyminiszter kijelenti, hogy az osztrák államférfiak az osztrák nép túlnyomó többségével való egyetértésben a békeszerződés revízióját csak barátságos uton akarják elérni. Schober kancellár nyilatkozata végén kijelenti, hogy Ausztria sohasem venne részt olyan gazdasági alakulatban, amely a Német Birodalmat kizárná, vagy pláne a Német Birodalom ellen irányulna.

Károlyi Gyula gróf magyar külügyminiszter nyilatkozatában megállapítja, hogy a békeszerződések revíziója nagy nemzetközi problémává lett, mert a békeszerződések súlyos gazdasági és ennek következtében társadalmi veszélyeket is idéztek fel és minden állam kénytelen ezekkel foglalkozni. Éppen azért, mert itt ugyszólván az egész világot érdeklő kérdéssről van szó, senki sem gondol arra, hogy azt valamely politikai csoportosulás erőszakos hatalmi eszközeivel kellene, vagy lehetne megoldani. Ha mindazok, akik ma még nyíltan szembeszállnak a békeszerződések igazságtalanságainak revíziójával, szintén belátják, hogy a revízió megvalósítása az ő szempontjukból is célszerűbb, hasznosabb és kevésbé veszélyes, mint a mai állapot fenntartása, akkor előbb majd az ideje e napról-napra nehezebbé váló probléma megoldásának. Reméljük, hogy ez a nap, amely a keresztény igazságosság gondolatát mélyen megragadó módon juttatja majd kifejezésre, nem fog tulsoká kélni.

„Ha a magyar határokat nem módosítják, a háboru tüze fogja pirosra festeni az eget!”

Gibbs, Anglia egyik legismertebb írója, hatalmas könyvet írt, amelyben a világ folyását ismerteti a békekötés óta. Könyvének különösen érdekes része az, amely nagy rokonszenvvel emlékszik meg Magyarországról, a magyar népről és annak tűzöves szenvedéséről. Kiemeli, hogy Tisza István gróf rendületlenül küzdött a háboru kitörése ellen és mindent elkövetett később a különbke megkötése érdekében. Megrajzolja Károlyi Mihály sötét jellemét is, tulzott becsügványát, önzését, gyávaságát és a bolsevizmus kitörését, miatt Párisban már felosztották az országot. Wilson és Lloyd George a csehek és románok csalásának áldozatai voltak, akik meghamisítottak minden szám adatot, eltitkolták a legfontosabb tényeket és így jöttek létre az utódállamok. Megírja, milyen kitarlóan és buzgalommal fosztogatott az oláh megszállás idején az oláh

hadserg, amely a rablást valósággal hivatásként üzte és amelyet a párisi legfőbb tanács egyáltalán nem fékezett meg. A magyar kisebbségek sorsával foglalkozva, elmondja, hogy az utódállamok irtalmatlanul kiirtják ezeket és a könyve végén megemlékezik a magyar térképéről, amely a régi és az új határokat is feltünteti. „Ha ezeket a határokat — írja — nem fogják egykor valami uton-módon módosítani, ismét hadseregek dübörgésétől fog megreszketni a föld és a háboru tüze fogja pirosra festeni az eget.”

Mussolini vaskézrel töri le a drágaságot.

Egy hónappal ezelőtt jelent meg Mussolini rendelete, amely december hó 1-től kezdve leszállította az állami alkalmazottak fizetését 10 százalékkal és ugyanennyivel csökkentette a megélhetési költségeket is. Az élelmi, ruházati és egyéb közszükségleti cikkek, az üzlet- és lakásbérek árát egyformán le kellett szállítani 10 százalékkal s a rendelet megszegőit szigoruan büntették. Különös eréllyel járt el a rendörség a háziurak ellen, akik nem voltak hajlandók a bért leszállítani. Akadt néhány háziur, aki falragasz után közölte, hogy továbbra is a régi magas bért követeli. Ezeket a háziurakat már másnap internálták legalább két évre, de volt rá eset, hogy öt évre is számúzték ilyen háziurakat messze országrészekbe, elhagyott szigetekre.

A cseh ipari körök feljajdulása a magyar-cseh vámviszály miatt.

A *Brüner Tagesbote*, Csehország egyik legnagyobb német napilapja, a magyar-cseh szerződés kérdésével foglalkozva, a legnagyobb aggodalommal beszél a cseh textilipar tévesztéséről Magyarországon, amely szerinte még abban az esetben is elkerülhetetlen, ha a szerződést némi huzavona után újból megkötik. „Ha Magyarország megvalósítja azt, — írja a lap — hogy a szerződéses tételeket a többi országokkal szemben változatlanul fenntartja és csak Csehországgal szemben emeli fel, akkor a versenyző államok elfoglalják a cseh ipar helyét a magyar piacon és ezután már nehézségek és áldozatok árán sem lehet azokat innen újra kiszorítani.” A lap támadja a cseh agráriusokat s bejelenti, hogy a Reichenbergben székelő Általános Német Textilszövetség az államtól a Magyarországról elmaradó szállítások pótlására inséghitelt kér, azonban leghelyesebbnek nem ezt, hanem a Magyarországgal való sürgös megegyezést tartja.

A prágai *Lidove Noviny* című lap ismerteti a legutóbbi minisztertanács határozatait, amely a Magyarországgal való kereskedelmi helyzettel foglalkozott. A minisztertanácsban a különböző pártok között a lap szerint bizonyos közeledés jött létre és a kormány elhatározta, hogy arra fog törekedni, hogy a Magyarországgal való tárgyalásokat a lehető legrövidebb idő alatt ismét megkezdhessék. Az agrárok csak azt követelik, hogy az új mezőgazdasági törvények gyakorlati hatályát várják meg, mivel a törvények tudvalevően csak most, a magyar szerződés lejártával léptek életbe.

A brünni morva gazdaságtanács ülést tartott és foglalkozott a helyzettel, amely a Magyarországgal való szerződésnélküli állapot következtében előállott. A tanács elhatározta, hogy a prágai minisztertanácshoz tiltakozást juttat el a cseh agrárpárt csökönös magatartása dolgában, amely lehetetlenné teszi, hogy Magyarországgal új kereskedelmi szerződést lehessen kötni. Az agrárpárt e magatartása következtében az ipari munkásságnak amugyis válságos helyzete a további munkanélküliek miatt katasztrofálissá válhat.

Bulgáriában is megszületett a boletta.

Bulgáriában törvényt szavaztak meg arról, hogy a buza vételárának felét készpénzben, felét pedig boletta alakjában fizetik meg a gazdának, aki a boletttal adott fizethet. Egyéb gabonanemeknél a vételár negyedrésze fizetendő készpénzben, a többi pedig boletttal.

Villanyerőre berendezett homoru borotva készürlés

Alapítási év
1897

Angol és solingeni finom acóláru raktár

FLASNER LAJOS kézműves és
műszerkészítő

Budapest, VIII., József-körut 17. szám.

Készürlés és javítás olcsó áron. Lényörögpek javítása és oladása.

Vidéki rendeléseket 24 órán belül eszközl.

Ezt a hirdetést vágja ki és vásárlásánál mutassa be. Kedvezményben részesül.

A bihari gazdák állásfoglalása a szövetkezeti értékesítés mellett.

Az elmúlt hetekben nagyszerű falunapot tartott a *Faluszövetség Berettyóújfalun*, amelyen az egybegyűlt biharmegyei gazdák igen érdekes határozatot hoztak a terményértékesítést illetően. A falunappal kapcsolatos falufejlesztési értekezleten, amelyen *Szilágyi Lajos* országgyűlési képviselő elnökölt, *Bokor Ervin dr.-nak*, a Hangya igazgatójának előadása után a következő határozatot hozták:

„A berettyóújfalui falunapon összegyűlt gazdák foglalkozva a terményárak katasztrófális zuhanásának okával, megdöbbenéssel állapítják meg azt a nagy különbséget, mely a termelői és a fogyasztói árak között sok viszonylatban fennáll. Ezen jelenséget nagyrészt a gazdaközönség szervezetlenségének tulajdonítják. A falunapon összegyűltek szükségesnek tartják, hogy a

magyar gazdák érdekeiknek hathatós védelmére szervezkedjenek és e célból termelői és értékesítő szövetkezetekbe tömörüljenek. Ajánlatosnak és célirányosnak tartják, hogy ez a tömörülés elsősorban a már meglévő és országsszerte működő „*Hangya*” szövetkezetek keretében történjék, melyek központjuk utján a szövetkezeti értékesítés nagy célkitűzéseit legegyszerűbben és minden felesleges új berendezkedések létesítése nélkül megoldani képesek. Felkéri a *Faluszövetséget*, hogy vidéki falunapjain a gazdaközönség szervezkedését, termelői és értékesítő szövetkezetekbe való tömörítését propagálja, felvilágosító és tanító munkával előmozdítsa. Felkéri továbbá a Faluszövetség utján a magyar kormányt arra, hogy a gazdaközönség szövetkezeti alapon való szervezkedését a legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi támogatásban részesítse.”

Jöjjön már végre a rokkant-törvény...

A *Vasárnap* legutóbbi számaiban sikra szálltunk annak a sok százezer magyar hadirokkantnak érdekében, akik ma a legnagyobb nyomorban élnek. Megirtuk, hogy a hadigondozottak sorsáról való gondoskodás az állam beesületbeli kötelessége. Az állammak koldulás és erkölcsi támogatás helyett tisztességes kenyeret és megélhetést kell biztosítani a rokkantak számára, családjaikkal egyetemben.

Elég szomorú, hogy a világháború e legszomorúbb fejezete még nincs lezárva, amidőn még a vesztes államok is majdnem mind törvényt keretében gondoskodtak a világháború nyomorékjainak jövőjéről. A magyar városokban, de különösen a falvakban, sok százezer a számuk. És ez a nagytömegű hős túrta némán mellőztetését, szenvedte sorsát a haza sorsával együtt. De úgy látszik, már nem bírják tovább, mert sok levél érkezik hozzánk, amelyben arra kérnek, sürgessük, követeljük a rokkant-törvényt, mert a kíméletlen gazdasági harcban, csökkent testi teljesítő-képességük miatt, még fokozottabb mértékben érzik a kegyetlen kenyérharc nehézségeit. Elérkeztünk oda, hogy a rokkantak sokkal súlyosabb harcokat vívnak a megélhetésért, mint a lövészárokban annak idején, akár az olasz, orosz, francia, szerb, oláh fronton. Panaszok jönnek, hogy az épek, az egészségesek elveszik még az utolsó falat kenyeret is a szájuktól. Talán sokszor éppen olyanok, akik csak hírből ismerik a háború minden borzalmát. Ezek a törtétek fenevadak módjára gázolnak át a nemzet mártírjain nálunk. Mert más országokban nem a koldustarisznya, a megmaradt bródzakni és az utcasarok a jutalmuk, hanem minden tisztelet, megbecsülés az övék.

Amikor a *Vasárnap* hasábjain sikraszálltunk, követelve minden szegénységünk mellett a rokkant-törvényt, akkor százezrek nevében beszélünk és írunk. Szavunkra, mint a visszhang a bekiáltott szóra, úgy jönnek a levelek, amelyek igazolják, hogy jó uton járunk.

Ime egy levél a sok közül:

„Kis házaeskám és két hold földem van — írja az egyik. — Azelőtt megéltem belőle. Jobbkezem ottmaradt a Doberdón. Három családom van. Kapok pár pengőt. Ebből élünk öten. Eddig csősz voltam, most annak se fogadtak meg, mert oda is egész ember kell és senki sem nézi, hogy én is az voltam. Hatan vagyunk rokkantak a faluban. De bár ne lennénk. Rosszabb a sorsunk, mint a rajvonalban, mert itthon csak úgy elnéznek a fejünk felett azok, akik nem is tudják, mi fán terem a harcéri szenvedés.”

És ez így megy a sok-sok levélben. Mind egyforma, mind azt írja, hogy tenni, sürgősen tenni kell valamit és megteremteni a rokkant-törvényt. Mi tehát nemcsak ki-

vánjuk e törvényt, hanem rá is mutatunk arra, hogy mik legyenek a törvény főbb pontjai. Nem mi találtuk ki, hanem rokkant testvéreink írták, akik az életből, saját bőrükön tapasztalva szedték össze. Mert ennek a törvénynek az élet törvényének kell lenni. Nem elég a zöld asztal mellett megvárni a rideg paragrafusokat, amelyek szépek, de messzeesnek az élettől, hanem úgy fogalmazzák meg — még pedig háborút járt tisztviselők — hogy abban benne legyen a lélek is. Hyenek legyenek a rokkant-törvényben:

1. A 75 százalékos rokkantnak kereseti adó engedmény járjon. Sokszor az évi keresete egy rokkantnak nem tesz ki annyit, mint amennyi kereseti adót kivetnek reá. És ennek oka: a testifogyatkozás, munkahiány és az adó belátástalan kivetése.

2. A rokkant kisiparosokat, akik erejükhöz mért munkát vállalnak, védje meg a törvény a versenytársakkal szemben. Egyenlő ajánlat vagy munkabér esetében a közérdekű vállalkozásoknál az elsőség mindig a rokkantaké legyen.

3. Az ipari munkák terén tetten ért kontárok hivatalból üldözendők. Az ebből befolyt büntetési összeg a munkátlan kisiparosok felsegélyezésére fordítandó. Időről-ideőre állapítandó meg, hogy kit illet meg a segély.

4. A vármegyék, városok, falvak, cégek, gyárak, intézmények kiirt munkálatainak elvégzésére szakma szerint képesített rokkant iparosok ajánlatait és munkálatait vegyék igénybe.

5. Mivel valamennyi hadirokkant a haza védelmében lett nyomorékká, osztályrészük a nemzet részéről nem megvetés és panaszai elutasítása, hanem azok felkarolása és kielégítése legyen.

6. A rokkantak családja, elhalálozásuk esetén, bizonyos skála szerinti temetkezési segélyt kapjon. A sorkatonák bizonyos leszerelési díjat kaptak. A rokkantak örökös katonák, akik csak akkor szereinelk le, ha porhüvelyüket itt hagyják a földön. Örökös nyugszoldot élveznek. Tehát mint katonát — a katonai törvény értelmében — mint békében és háborúban, a nemzet temettesse el katonai pompával, míg családja temetkezési segély fejében kapja meg legalább háromhavi illetményét.

Ime, egy pár élethől vett gondolatot adtunk a rokkant-törvényhez, amelynek eljövételét úgy várják szomorú hőseink, mint a fuldokló a mentődeszkát. Jöjjön tehát minél előbb és minél gyorsabban! Jajukat hallja meg a társadalom, de a törvényhozás is!

Szekeres László.

Az OKH lendületes fejlődése.

A hitelszövetkezeti hálózat egészséges és fokozatos fejlődését igazolja az a körülmény, hogy az *Országos Központi Hitelszövetkezet* közszégi és körzeti hitelszövetkezeteinek taglétszáma, mely 1920. december 31-én 358.650 volt, 1930. szeptember 30-án 378.237 főre emelkedett, úgy hogy a háromnegyed évi emelkedés 19.587 új tagot jelent a magyar hitelszövetkezeti hálózatban. Örvendetes gyarapodásról számolhatunk be a jegyzet üzletrészek értékének növekedésénél is, mert míg 1929. december 31-én a szövetkezeteknél jegyzett üzletrészek összege 28.545.403 pengőt tettek ki, ez a szám folyó évi szeptember 30-án 29.740.173 pengőre emelkedett, ami 1.194.770 pengő üzletrész szaporodást jelent. Ennél még erősebb a növekedés a befizetett üzletrészek értékénél, amelyeknél az 1929. december 31-iki 20.900.064 pengővel szemben 1930. évi szeptember 30-án már 22.802.950 pengő állomány mutatkozik, ami háromnegyed év alatt 1.902.886 pengő emelkedést jelent. A takarékbetéteknél a fejlődés szintén kedvező, mert míg a szövetkezetek betétállománya 1929. évi december 31-én 34.031.981 pengőt tett ki, ezzel szemben 9 hónap alatt 1930. évi szeptember 30-án már 35.814.587 pengőre emelkedett, úgy, hogy itt az emelkedés 1.782.606 pengőt tesz ki.

A szövetkezeti üzletrésztőkének az utóbbi háromnegyed év alatt közel 2 millió és a szövetkezetek által gyűjtött takarékbetéteknél közel 2 millió pengővel való emelkedése tanúbizonysága annak, hogy a magyar falvak értékes népe bizik a magyar szövetkezeti mozgalomban. Ha az előbb vázolt eredményekhez még azt is hozzávesszük, hogy a hitelszövetkezeti hálózat saját tőkéje 1930. június 30-án a tartalékokkal együtt 33.095.317 pengőt tett ki és ehhez hozzáadjuk a központ alapítókéjét és tartalékait, amelyek ugyanezen időpontban 20.545.542.82 pengőt tettek ki, akkor örvendetesen kell megállapítanunk, hogy az OKH, és az egész hitelszövetkezeti hálózat saját tőkéje ezidő szerint 53.640.859.82 pengőt tesz ki.

Ha a központ és a kötelékébe tartozó hitelszövetkezeti hálózat imént említett saját tőkéjéhez még a takarékbetéteken és betétjellegű pénzekben felül a kötvénykibocsátások és egyéb úton szerzett tőkéket is hozzászámítjuk, úgy örvendetesen kell megállapítanunk, hogy a központ és a kötelékébe tartozó szövetkezetek együtt, dolgozó tőkéje megközelíti a 300 millió pengőt. Ennyi az a hitelkontingens, mellyel az OKH és a köteléki szövetkezetek a folyó év folyamán a magyar mezőgazdaságot olcsó kamatozás mellett megsegítették. Elégtétellel kell tehát megállapítanunk, hogy a magyar hitelszövetkezeti hálózat a rendelkezésére álló véges anyagi eszközök mellett derekas munkát végzett a mezőgazdaság megsegítése érdekében.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Rétmütrágyázási kísérletek.

A mezőgazdasági kamarák az utóbbi években számos rétmütrágyázási kísérletet végeztek, annak a megállapítása végett, hogy minő természetöbbléteket eredményez és minő hasznót hajt a rétek mütrágyázása. 1929-ben 114 kísérlethez gazda adott be rétmütrágyázási kísérletről használható jelentést, amelyeket a magyaróvári Növénytermelési Kísérleti Állomás dolgozott fel. E dolgozat nagyon rövid kivonatát közöljük az alábbiakban. A kísérletek 400, illetve 800 négyzetméteres parcellákon hajtottak végre, olyan módon, hogy egy trágyázatlan parcella mellett levő második parcella kat. holdanként 150 kg. szuperfoszfátot és 80 kg. mésznitrogént, a harmadik parcella pedig a szuperfoszfát és mésznitrogén mellett még 80 kg. kálit is kapott. A 114 jelentés átlagában a trágyázatlan parcella termett 18 q száraz takarmányt, a szuperfoszfát-nitrogénes parcella 25.80 q-t, a harmadik parcella pedig, amely teljes trágyázást kapott, 29.30 q-t, vagyis a szuperfoszfát-mésznitrogén többlettermése 7.80 q, a szuperfoszfát-mésznitrogén-káli többlettermése 11.30 q. A széna mázsánkénti eladási ára, a gazdák megállapítása szerint, akkor 7.57 pengő volt. Le-

vonva most már a mütrágyázás költségeit, marad tiszta haszon a második parcellánál 17 pengő, a harmadiknál pedig 26.54 pengő. Pedig ez csak az első év természetöbbléte, holott a mütrágyázás a második, sőt a harmadik évben is természetfokozólag hat. Figyelembe kell venni azután a multévi forró nyarat is, aminek következtében a rétek 54 százaléka csak egy kaszálást adott. Azt is tudni kell, hogy a kísérlethez gazdák nagy része kiemelte, hogy a mütrágyázott rétek jobb szénát teremtek, mert növényzetükben a löheréfélék nagyon elszaporodtak és így a széna minőségét annyira megjavították, hogy az állatok a mütrágyázott részen jobban és szívesebben legeltek. E kísérletek tehát azt bizonyítják, hogy a rétek mütrágyázása nagyon is hasznos hajtó munka, amelyet most a tél folyamán, száraz időben legjobban végrehajtani.

(—csy.)

Mire vigyázzunk a kutyakészítésnél?

Irta: Szanyi István, m. kir. fővegyész.

A házépítésnél első munka a kutásás. Sok víz kell a kőművesnek. Megássák, elkészítik, de igen kevés ember gondol arra, hogy körültekintő gondossággal jó helyet keressen a kut számára. Pedig a kut helyének kiválasztása, valamint annak eldöntése, hogy milyen szerkezetű legyen, közegészségügyi szempontból a legfontosabb kérdések egyike. Jó kut, jó ivóvíz — jó egészség.

Igen sok helyen szinte élvezhetetlen az ivóvíz. Miért? Azért, mert nem sok gondot fordítottak arra, hogy hol és milyen legyen. A kutat olyan helyen kell készíteni, hogy közel legyen a lakáshoz. Így többször és bő vízben lehet mosakodni, mosni. A vízzel nem szabad takarékoskodni! A víz azonkívül nemcsak minőségével, jóságával, hanem mennyiségével is egészségünket szolgálja.

Ha lehet, a telek emelkedettebb részén ássuk a kutat. Így az eső, a hólé és a szennyes víz nem folyhat be a kutba s az tiszta marad. Éppen ezért, ha lapos a kut környéke, célszerű jól feltölteni.

A kut közelében sertésöl, trágyadomb, szeméttelp stb. ne legyen. Ezek piszkos, szennyes leve ugyanis — főleg esőzés és hóolvadás idején — könnyen beszívároghatnak a kutba és azt szennyezhetik.

A kutat bélelni, foglalni kell, még pedig úgy, hogy oldalról se kerülhessen bele szennyes anyag, piszkos lé, Legjobb ezért a betonkarikákkal bélelt kutak. Ne spóroljunk tehát és ne rakassuk ki téglából, vagy terméskőből a kut falát! A téglá- és kőfal hamar behomósodik és a víz így állandóan piszkos, hulladékos lesz.

Legfontosabb azonban a kutnak olyan elkészítése, hogy abba kívülről semmiképp se juthasson por, piszkos, szemét. Legjobb és legcélszerűbb volna ezért csak furt, csöves, vagy legalább is szivattyus kutakat létesíteni. Közegészségügyi szempontból szinte be kellene tiltani a nyitott kutak építését. A vedres, kerekes és gémes kutaknál pedig feltétlenül zárt házikót, jól záró fedelet alkalmazunk. Soha se feledjük el a házikót bezárni, vagy a kutat lefedni! A nyitott kutba ugyanis a szél port, hulladékokat, a rovarok és madarak szennyanyagokat, a csintalan gyermekek néha játékból is szemetet, sárt, fa- és kődarabokat, sőt döglött verebeket, macskákat is beledobhatnak a kutba. Így a nyitott kutak vize igen gyakran nemcsak szennyezett, gusztustalan, hanem egészségtelen, sőt veszedelmes is lehet a fogyasztóra.

Gyermekkorunk meséiből emlékezünk oly kutakra, melyben a békakirály lakik. Sajnos, ma még sok olyan falusi kut van, ahová bizony a rovarok, madarak be-bejárhatnak. A vízbe így tollak, ürülék, dög is belekerülhet. Ezenkívül azonban az egészségre ártalmas csirák és baktériumok is bejuthatnak. Hagyjuk meg a kutban lakó békát, verebet a mesék világának. Legyen a kut zárt, vagy jól elzárható, lefedhető. Legjobb lenne a nyitott, fedélnélküli kutak helyett csak teljesen zárt (furt, csöves, szivattyus) kutakat készíteni.

A kut alkatrészei hézagmentesek és mindig jó állapotban legyenek. Ne sajnáljuk a fáradságot és cseréljük ki az elromlott, elkorhadt részeket ujjal.

Ne csak a borosüveget védjük dugóval, ne csak a tejes köcsögre, zsiros bódönre, fazekakra és lábasokra tegyünk fedőt, hanem a kutra is!

Tisztítsuk, meressük ki néha a kutat! Kapartassuk le az oldalfalakat és a feneket, ha szükségesnek látszik. E kaparékot azonban a trágyadomb közepére, mélyére vigyük, nehogy a kut környékét feltöltve magunk szennyezzük vizünket!

Vigyázzunk a kutra, vízre! Gondoljunk vele és tartassuk tisztán! A víz ugyanis — ha nem törődünk vele — nem üdítő italunk és a szenny eltávolítója, hanem a betegségek terjesztője lehet. A jó ivóvíz hiánya gyakran lehet az oka a mértéktelen alkohol-, pálinkafogyasztásnak.

Óvjuk, védjük a kutat, az ivóvizet minden fertőzéstől. Hiszen ezáltal egészségünknek használunk és azt óvjuk.

A szilva tászkásodása.

Irta: Urbányi Jenő dr.

Május-junius hónapban gyakran tapasztalható, hogy a szilvafák fiatal, éretlen, zöld gyümölcsei tömegesen eltorzulnak, erősen duzzadtá, puffadtá, hosszukassá válnak, kétszer-háromszor akkora is megnőnek, mint az egészségesek, ellaposodnak, meggörbülnek, kezdetben sárgás-zöld, majd barnaszínűvé és ráncos, zsgorodott felületűvé lesznek. Ezeket az eltorzult szilvákat *táskaszilvának*, *bábaszilvának*, *boszorkányszilvának* vagy *birtyókának* nevezik. Ha az ilyen táskaszilvákat felnyitjuk, belül üresnek fogjuk találni, mert az ilyen eltorzult gyümölcsöknek csonthéjas magjuk nincsen. Ha pedig borszerűvé vált, megkeményedett zöldszínű husát megizlelnénk, savanyúnak, élvezhetetlennek (fádnak) találnánk. Ezen gyümölcsetorzulást, elváltozást egy, a penészhez hasonló gomba okozza, amely a beteg gyümölcs husában élőszkodik; spóráit kis tömlőkben a felrepedezett bőrű beteg gyümölcs felületén hozza létre, amiből a táskaszilvák felülete szürkés-fehér vagy okkersárga színű, lisztes, deres bevonatúnak látszik. A gomba fonalai az eltorzult gyümölcsökön kívül az azokat tartó ágrészekben és az abból kinövő hajtásokban, levelekben is benne vannak, de ezeken lisztszerű deres bevonat nem, vagy csak néha képződik, ellenben nagyfokú fertőződés esetén megtörténik, hogy élőszkodásától a fertőzött hajtások végei eltorzulnak, meggörbülnek, rövidek maradnak, a levelek pedig aprók lesznek, megvastagszanak és összezsugorodnak. A táskaszilvák a fáról lehullanak a földre, ott megpenészesednek és elrothadnak, de a gomba fonalai állítólag az egyéves ágrészekben meghúzódva áttelelenek. Mikor az ilyen ágak tavasszal kihajtanak, a bennük lévő gombafonalak továbbnövekednek, eljutnak a friss zöld hajtásokba is, behatolnak a virágokba, magházba, megindítják a fejlődésben lévő szilvagümölcsök eltorzulását. Tehát a szilváknek eltászkásodása mindjárt a virágzás után, április-május hónapban veszi kezdetét. Ilyenformán az egyszer megfertőzött szilvafán a betegség évről-évre tovább terjedhet, minek következtében a fa pár év múlva el is pusztulhat.

Az, hogy a táskaszilvák felületén létrejött spórák a kicsirázás után miként jutnak be a szilvafa ágaiba, vagyis, hogy a spórák által egészséges fák miként fertőződnek meg, az még nem ismeretes.

A szilva tászkásodásának nehéz, kötött, hideg, meszszegény talajok és csapadékban gazdag időjárás nagyon kedvez, ugyanígy, hogy ilyen helyeken a termésnek sokszor 50—90 százalékát is elpusztítja.

Nagy kártétele miatt a m. kir. földmívelésügyi miniszter u. 1924. évi 96.950. sz. rendeletével az ellene való védekezést kötelezővé tette.

A „Csizmadia mint kísértet“ kitünő szereplői Földeákon.

A „Földeáki Tornaklub“ műkedvelő gárdája december hó 8-án igen nagy sikerral színrehozta a „Csizmadia mint kísértet“ című népszínművet. Képünk a tehetséges gárda tagjait ábrázolja.

(Beküldte Szakács Mihály Földeákról.)

Védekezés: 1. Ültetésre mindenkor a helyi viszonyoknak megfelelő ellenálló fajták választandók.

2. A szilvafák egészséges diszléséhez megfelelő (nem hideg, nem túl nedves, nem túl száraz, nem túl agyagos, nem kötött, nem humuszduz, de nem is sovány vagy meszszegény) talaj biztosítandó.

3. Az összezsugorodott, eltorzult leveleket, hajtásokat és a fán lévő beteg gyümölcsöket, táskaszilvákat mielőbb gondosan le kell szedni, hogy a már földre hullott és összegyűjtött beteg gyümölcsökkel együtt megsemmisíttessenek, még mielőtt azokon hamvas bevonat képződne a spórák létrejöttek és a szél vagy rovarok útján elvitettek volna, hogy újabb fertőzéseknek, megbetegedéseknek előidézői ne lehessenek.

4. A fertőzött galyakat a két éves fejlődésű részekig le kell metszeni, hogy azáltal a galyak bélszövetében áttelelt gombafonalak a fáról eltávolíttassanak és a betegség továbbterjedése ezáltal megakadályoztassék. A metszés legkésőbb június hónapban megtörténjen, hogy a fának ideje legyen létesítendő új hajtásait még tökéletesen kifejleszteni. A levágott hulladékok megsemmisítendőek.

5. A fás részeknek levágásával keletkezett sebhelyeket, metszési felületeket gyümölcsfakátránnyal vagy selejtes viasszal kenjük be, hogy azokon különböző sebélőszkodók le ne telepedhessenek és kárt ne okozhassanak. Vigyázzunk, hogy zöld részekre gyümölcsfakátrány ne kerüljön, mert azokat menten elpusztítja.

6. A gondosan összegyűjtött, fertőzött, beteg növényi részek megsemmisítése mély elásással vagy elégetéssel történjenk.

7. Lombhullás után a fák alja egészen a csurgóig egy ásonyom mélységben jól megforgatandó, hogy az ott heverő apró beteg növényi részek a talajba jutva elpusztuljanak.

8. Fertőzött fákról oltóvesszőt nem szabad venni, mert könnyen megtörténhetik, hogy az azokban meghúzódó gombafonalakkal a betegséget beoltjuk az illető fába.

9. Levéltetvektől a fák mindenkor mentesek legyenek, mert a levéltetvek, ragadós, édeses váladéka az u. n. „mézharmat“ a gombaspórák megtelepedésének alkalmas helyet biztosít.

10. Permetezésre réz- vagy kénvegyületet tartalmazó szereket ajánlanak, de hogy e szerek használata tényleg

eredményes is a szilvatáskásodás elleni küzdelemben, az még nincsen bebizonyítva. Az első permetezést még rügyfakadás előtt 2 százalékos bordói lével, vagy 3 százalékos Solbar, vagy 2 százalékos Amonil- vagy Sulfarol-oldattal, a második permetezést rügyfakadás után, de virágzás előtt, a harmadikat pedig virágzás után 1 százalékos bordói lével, vagy 1 százalékos Solbar-, 1/2 százalékos Amonil-, vagy Sulfarol-oldattal végezzük el. Ha a háromszori permetezés nem volna elegendő, vagy ha időközben a permetet a levelekről lemosta az eső, akkor a permetezés a gyengébb oldatokkal még kétszer megismétlendő.

11. Minthogy a táskásodás a zselénice-meggyen (Prunus padus) is előfordul, a szilvasok közeléből ezek eltávolítandók.

Apró jó tanácsok.

A szőlőkben a téli fagy akkor tesz legnagyobb kárt, ha fejletlen állapotban találja a venyigéket és tőkéket. Ezért rossz nyár és ősz után hallani e tekintetben legtöbb panaszt. A mi éghajlati viszonyaink közt tanácsos a szőlőtőkéket általában biztosítani a fedés után a téli fagyok ellen. Délibb vidékeken nem fedik be télire a szőlőt. Vannak nálunk is enyhébb telek, mikor a tőkék fedés nélkül is jól kitelelnek, mivel azonban előre nem tudhatjuk, hogy milyen lesz a tél, jobb a biztonság kedvéért a fedést évenként végrehajtani. Ha netalán gyenge telek jönnek és így látszólag felesleges munkát végeztünk, vizsgálhatjuk magunkat azzal, hogy a fedés könnyebben bejuthat a talajba és ebben jobban megmarad, mint ha ez összeüledett állapotban maradt volna.

A méhesaladoktól elvett lépeket, még ha üresek is, jól megkénve tegyük el, teljesen zárható ládába vagy szekrénybe, mert különben a viaszolajok hozzájuk férnek és igen nagy károkat okoznak bennük.

A méhestől most már távol kell tartani az egereket, macskákat, a harkályt és minden, a téli nyugalmukat zavaró körülményt. Ha még emellett védjük a kaptárakat az esőtől és a zord északi szelektől, akkor nyugodtak lehetünk, hogy az elegendő mézkészlettel bélelt méheink a tavaszi munkát sokszorosán megszapordítva fogják majd megkezdeni.

Istállózott állatainkat naponta keféljük meg, mert a bőrapótlás fele abrak!

A szobai cserespenővények téli helyét különös gonddal kell megválasztani. Legjobb ezeket a szoba legvilágosabb, légvontól mentes, a kályhától távolos részébe elhelyezni úgy, hogy a takarításnál se legyenek utban s így ne kelljen őket nap-nap után helyükről elmozdítani. Az öntözés télen csak akkor szükséges, ha földjük nagyon száraz. A tulcsok, napenkinti öntözés a cserespenővények földjét megsavanyítja, így őket megsárgítja és pusztulásukat okozza. Fontos még azt is tudni, hogy cserespenővényeinket nem most, hanem majd tavasszal kell átültetni.

A házinylentésztés időtöltő szórakozásnak is beillik. Nem igényel nagyobb befektetést s alkalmat ad arra, hogy nem csupán gazdák, hanem tisztviselők, iparosok, munkások is hasznosan kapcsolódjanak bele az állattenyésztésbe. Házinylak után sok oly háztartási és kerti hulladék értékesíthető, ami különben csak a szemetet szaporítaná.

Borszivattuk, bortömlők, borszűrők,

egybeszótt seprőprézsák, a bor kezeléséhez és forgalomba hozásához szükséges összes anyagok és eszközök. Kénap, csapok, palackok, parafadugók, címkék stb.

CÍFKA JÓZSEF

pincegazdászati cikkek

Budapest, V, Vilmos császár-ut 48. sz.

Telefonszám: Automata 228-92.

Csemegezőlőnek ültessünk korai és későbbi fajtfákat. Koraiak a Csabagyöngye, Malingre korajja, Madeleine Rojale. Ezek után érnek az Oporto, a Chasselas-félék, az Ottonel muskotály, a Passatuti.

A **gyümölcsösben** fogjunk hozzá a fák törzsének letisztításához, a feleslegesedő kéreg lekaparásához és ennek megtörténte után a fáknek 15-20 százalékos dendrinnel vagy mézskénlével való téli megpermetezéséhez is. Ez a minden második-harmadik évben megismétlendő védekezési munka a fán levő minden rovarkárttevőt és gombabetegséget még csirájában elpusztít. A fák aljának minél hantosabban való felásása szintén fontos. Ennél a munkánál azonban ne csak a fa törzse mellett levő földet, hanem a korona által betérített egész faalfját ássuk meg s egyben a lehullott lombot is igyekezzünk a földbe beleásni.

Az **istállóba szorult választott** csikóknak adjunk naponta 3 kg. abrakot, melyet zabból, árpából, kevés tengeriből, borsóból, lóbabából és más fehéredős takarmányféléből lesz célszerű összeállítani. Az abrakon kívül etessünk jómínőségű szénát, ha netalán murekrépa (csikórépa) volna készletben, abból is adhatunk 3-5 kg-nyi mennyiséget naponta. A 2-5 éves csikók takarmányozásánál már takarékoskodhatunk. Ezek 1/2-1 kg. abrakkal is beérnek. Széna helyett jó tavaszi szalmával is meg kell elégedniük.

Ha **hideg az istálló**, de elegendő száraz alom van az állatok alatt, ez sokkal kisebb hiba, mint a túlmeleg, párasztó istálló. Áll ez különösen a lóistállóra nézve. A háború tapasztalatai is azt mutatták, hogy a lovak jól bírják a hideget, ha bőven almozunk alájuk. Ezért kár az ablakokat betömni és az istállók szellőztetéséről nem gondoskodni.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Lóösszeírás, tavaszi haszonállatvizsgálat.

Az 1894. évi XII. tc. 23. szakaszában előírt évenkénti állatösszeírás, valamint a tavaszi haszonállatvizsgálat az 1931. évben is általában az eddigi elvek szerint fog végbenemni. A különbség csupán az, hogy a lötenyésztés fejlesztése céljából szükségessé válik még egy ilyen külön *lóösszeírás* is, amely az 1931. évi január hó elsejéi tényleges állományt tünteti fel. Minden lótulajdonos köteles minden egyes lováról egy-egy „Lóbejelentő lap — Haszonállatvizsgálat igazolvány”-t az 1931. évi január elsejéi állapotnak megfelelően kitölteni. A kitöltött „Lóbejelentő lap — Haszonállatvizsgálati igazolvány”-t a lótulajdonosok legkésőbb 1931. évi január hó 10-ig a helyi hatóság által megállapított helyre kötelesek beküldeni. A tavaszi haszonállatvizsgálatok megtartása után a „Haszonállatvizsgálati igazolványok” a lótulajdonosoknak vissza fognak küldeni azzal az utasítással, hogy ez igazolványokat az 1933. évben tartandó haszonállatvizsgálatig megőrizni kötelesek.

Szövetkezetbe tömörültek a felsőtiszai gazdák.

A borsodi, abauji és zepléni búzát a környékbeli malmok az idén nem vásárolták. Azt állították, hogy ezekből a búzákból készült liszt a pékek igényeit nem képes kielégíteni. A helyzet annyira megromlott az értékesítés terén, hogy ezeknek a búzának ára 10 pengőig süllyedt. A Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamara kénytelen volt közbelépni. Először a különféle felsőtiszai búzákból mintákat veit, ezeket megöröltette s a lisztkezelő kényeret és péksüteményt készíttetett. Kiderült, hogy a borsodi, abauji és zepléni búzák, ha kellő szakértelemmel vannak összeválogatva, teljes süttértékű lisztet adnak. Az is kiderült, hogy a kenyér, valamint sütemény ár a piaci árhoz képest 20-40 százalékkal volna apasztható s a buza még akkor is a mai napi árnál magasabb áron értékesülne a malom, valamint a pékipari feldolgozón keresztül. Így azután a kamara vezetősége elhatározta, hogy a termelőket, valamint a fogyasztókat érdekében szövetkezetbe tömöríti a gazdákat, hogy így a kielégítő értékesítést, valamint a fogyasztóközösség jó kiszolgálását biztosítsa. Bottlik József kamarai elnök a szövetkezet elnökéül Borbély-Maczkó Emil főispánt ajánlotta. A szövetkezet már megalakult s megkezdte a bérsütést, valamint süteményeinek elárúsítását Miskolcon. Értelmes, hogy a süteményt 6t fillér helyett négy fillérért és például a fehér kenyéret 44 fillér helyett 36 fillérért tudja adni.

Március 20—25-én lesz az idei mezőgazdasági kiállítás és vásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1931. március 20—25. napjain rendezi az ezévi országos mezőgazdasági kiállítást és vásárt Budapesten, az állami tenyész- és haszonállat telepen. A kiállítás tenyészállatcsoportjában kiállítható és eladásra bocsátható bármilyen fajta, nemű és koru tenyésző, szarvasmarha, sertés, juh, kecske, baromfi és háziinyul. A kiállítás tenyészcsoportjában a bejelentési határidő 1931. január 15. A rendezőbizottság a bejelentési határidőt ez évben meghosszabbítani semmi címen nem fogja, mert a tapasztalatok szerint a bejelentett létszám mindig meghaladja a rendelkezésre álló istállók befogadóképességét, miért is ajánlatos a kiállítani tervezett anyagot a határidőn belül mielőbb bejelenteni. A bejelentési leveket és az egyéb tájékoztatást nyújtó nyomtatványokat a rendezőbizottság (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) mindazoknak a tenyésztőknek már megküldötte, akik az előző években rendezett kiállításokon résztvettek. Megkeresés esetén azonban minden érdeklődő gazdának készséggel küld ezekből a nyomtatványokból. A tenyészállatkiállítás iránt tapasztalható egyre szélesebb körű érdeklődést a rendezőbizottság fokozottan ki óhajtja a mezőgazdasági kultúra szolgálatára és azért a tenyészállatkiállítást a gép- és eszköz kiállításon kívül ismét egyéb különleges kiállításokkal fogja kiegészíteni. Külön csoportok keretében kiállítást rendez tejtermékekből, halakból, különféle terményekből, vetőmagvakból, élelmiszerekből, mézből, borból, gyümölcs- és zöldségfélékből és konservekből, faesetektől, erdőgazdasági termékekből, mezőgazdasági, ipari és háziipari cikkekből.

A kormányzó kiténtette az Amerikából hazatért győztes tiszteket. Lapunkban annakidején megirtuk, hogy az amerikai lovasmérkőzéseken fényes győzelmet arattak a kiküldött magyar lovas tisztek. A győztes tisztek december hó 21-én érkeztek vissza Budapestre s fogadtatásukra nagyszámú előkelő közönség jelent meg a pályaudvaron. Másnap délelőtt külön kihallgatáson fogadta a Kormányzó Ur a győztes tiszteket és elismerésül Malanotti Lajos huszáralezredet a III. osztályú magyar érdemkereszttel, Schaurek Ottmár és Endrődy Ágoston főhadnagyokat pedig az érdeméremmel tüntette ki.

Muzeumba kerül az arany vitézségi érmesek arcképe. A magyar királyi hadtörténelmi múzeum a világháboruban kiténtett katonák közül az arany vitézségi érmesek arcképeit a múzeum számára összegyűjti. A múzeum ezután is kéri mindazokat, akik legényességi rangfokozatban szereztek meg az arany vitézségi érmét, hogy fényképeket és esetleg háborus emléktárgyaikat küldjék be a múzeumba (Budapest, I. Vár, Bástya-Sétány 40.) A fényképet a múzeum kívánatra lemásolja és az eredetét vissza küldi.

A kalocsai érsek jubileuma. December hó 21-én ünnepelte Zichy Gyula gróf kalocsai érsek püspökké szentelésének huszonötödik évfordulóját. A negyedszázados jubileumot fényes külsőségek között ülték meg a kalocsaiak. A főegyházmegye templomaiban hálaadó szentmise volt s a kalocsai főszékesegyházban a jubiláló érsek mondta az ünnepi misét. Mise után a főkáptalan tagjai s a különböző küldöttségek tisztelegtek az érseknél. XI. Pius pápa külön levélben üdvözölte a jubiláló érseket. A délután folyamán számos küldöttség kereste fel az ősz főpapat, este pedig a kalocsai közönség szerenádot adott szeretett érsekének tiszteletére.

Megszüntetik az első osztályú vasúti kocsikat. Az államvasutak költségvetésének tárgyalásánál felmerült az a kérdés, hogy egyes vonalrészekben az első osztályú vasúti kocsikat meg kellene szüntetni, mert ezáltal lényeges megtakarítás érhető el. Az első osztályú kocsik megszüntetéséről a januári menetrendi tárgyalások során határoznak. Terv szerint csak a nemzetközi forgalomban használt vonatokon hagyják meg a jövőben az első osztályú kocsikat, míg a helyi közlekedésben az első osztályt megszüntetik.

Szesztilalom a fővárosban. A fővárosi választások ideje alatt Budapesten szesztilalom volt, amelynek következtében a főváros egész területén nem lehetett szeszes italt kapni. A jókedélyű budapestiek azonban nem zavartatták magukat és csapatosan keresték fel a pestkörnyéki vendéglőket, amelyekre a szesztilalom nem vonatkozott. Pesterzsébet, Újpest és Kispest vendéglől is kocsmái a választás napján pestiekkel volt tele, úgy hogy a pestkörnyéki vendéglősök pompás forgalmat csináltak.

A VASÁRNAP olvasói közül számosan ebben az esztendőben is felkerestek bennünket karácsonyi üdvözlőleveikkel és újévi jókívánásaikkal. Mivel nincs módunkban minden egyes jóleső és kedves levélre külön-külön választ küldeni, ezután mondunk szíves köszönetet az üdvözlő sorok küldőinek, hozzáfűzve, hogy jókívánásaikat hasonlókkal viszonzzuk. Adja a magyar nép Istene, hogy a VASÁRNAP olvasótáborának minden tagjára szerencsésebb és boldogabb napok virradjanak az ujestendőben!

A kormányzó kiténtette a budapesti rendőrség tagjait. Horthy Miklós kormányzó karácsony napján a budapesti államrendőrség tagjai közül igen sokat kiténtetett, így Bezegeh-Huszágh Miklós rendőrfőkapitányt a másodosztályú magyar érdemkereszttel, Hetényi Imre dr. főkapitány-helyettesét és Török Bálint dr. államrendőrségi főparancsnokot érdemrenddel tüntette ki. Az államrendőrség tagjai közül közel százan kaptak kiténtetést, köztük a köteleességteljesítés közben elhunyt Gulácsy József rendőr, kinek a kormányzó az V. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta.

Örséget rendelt a koporsója mellé. Az Északamerikában lévő Detroitban még 1920-ban meghalt egy Smith nevű gazdag farmer, aki tíz millió dollár értékű vagyonának felét családjára hagyta és öt milliót különböző jótékony célokra adományozott, azzal a kikötéssel, hogy a városi tanács díszes emlékművet építen a koporsója számára, mely előtt állandóan két ember őrköd-jék. A végrendelező kikötötte, hogy minden egyes ór évi három-ezer dollár fizetésben részesüljön. A koporsóíri állásra máris több ezer munkanélküli jelentkezett.

Meghalt Sztranyavszky Sándor államtitkár édesapja. Sztranyavszky Géza királyi közjegyző, kormányfőtanácsos, Nógrád és Hont vármegye törvényhatósági bizottsági tagja, Sztranyavszky Sándor belügyi államtitkár édesapja, karácsony első napján este hetvenhétéves korában Budapesten elhunyt. A gyászszertartást december hó 27-én a budapesti Kerepesi temető halottasházában tartották az evangélikus egyház szertartása szerint, amely után a koporsót Nógrádmárcalra vitték, ahol december 28-án, vasárnap délután temették el a Sztranyavszky-család sírboltjában.

A patualai maharadsza megérkezése a budapesti nyugati pályaudvaron.

India leggazdagabb fejedelme a karácsonyi ünnepek alatt Budapesten tartózkodott.

Miért?

Miért nem csókol remegőn ajkad?
Miért nem ölel két fehér karod?
Mert nem akarod.

Miért sírok én csendesen halkán?
Miért van zárva rácsos ablakod?
Mert Te akarod.

VARGA PÉTER (Vezeny).

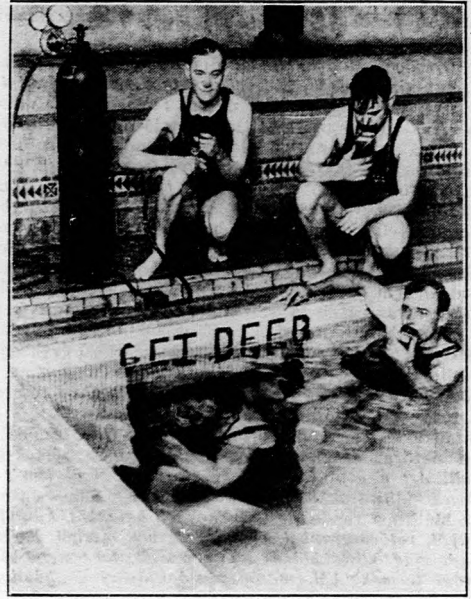
A kormányzó né karácsonya ünnepe. *Horthy* Miklósné, Magyarország kormányzójának felesége, december hó 23-án a Pesti Vigadóban osztotta ki a nyomorenyhító akció során beérkezett adományokat. A kormányzó feleségét a díszes ünnepségen *Liber* Endre és *Purébl* Győző székesfővárosi tanácsnokok fogadták. *Purébl* Győző tanácsnok ünnepi beszéddel nyitotta meg a karácsonyi esti ünnepséget s a teremben föllállított óriási karácsonyfa előtt iskolásgyermekek betlehemes játékokat mutattak be, majd pedig különféle karácsonyi énekeket adtak elő. Az ünnepség végzetével kiosztották a kormányzó né ajándékait. Kétezer gyermek kapott gazdag karácsonyi ajándékot.

2000 halottja van a Merapi vulkán kitörésének. Legutóbb megemlékeztünk arról a borzalmas katasztrófáról, amely Jáva szigetét érte. A sziget egyik kialudt tűzhányója, a *Merapi* vulkán, néhány héttel ezelőtt működni kezdett és izzó lávával borította el a környéket. A lávatomeg a közelben mindent elpusztított és több mint 2000 ember lelte halálát a hőmpolygó lávában. A Merapi kitörése a legutóbbi idők egyik legnagyobb elemi csapása.

Öngyilkosság egy bérautóban. *Steinburger* Frida 28 éves tisztviselőnő december hó 22-én délelőtt Budapesten, a Zrínyi-utcaiban találkozott egy ismerősével, akivel beszélgetés közben öngyilkosságot követett. *Steinburger* Frida felindult állapotban beült egy bérautóba s a Belváros felé hajtott. Alig indult el az autót, amikor a tisztviselőnő késsel mellbeszurta magát. Az autó vezetője azonnal a főkapitányság elé vitte az öngyilkost, akit a mentők a klinikára akartak szállítani. A mentőautó azonban utközben összecútközött egy bérautóval, úgy hogy másik mentőautót kellett küldeni a helyszínre, aki az öngyilkos nőt a klinikára szállította. *Steinburger* Fridát azonnal megoperálták, de már nem lehetett segíteni rajta s rövid idő múlva meghalt. A rendőrség nyomozást indított annak megállapítására, hogy miért lett öngyilkos *Steinburger* Frida, továbbá, hogy ki felelős a mentőautó összecútközéséért.

Három hónapja nem kaptak fizetést az oláh közalkalmazottak. Oláhországban az állami alkalmazottak, tanárok, bírák és egyéb köztisztviselők három hónapja nem kaptak fizetést. Az oláh közalkalmazottak küldöttségileg járulnak a király elé és kéri jogos illetményeik kifizetését.

Verebely tanár fia elütött egy asszonyt. *Verebely* Pál husz éves egyetemi hallgató, *Verebely* Tibor dr. híres orvostanár fia, december hó 24-én délután édesapjának autóján Kispeszt felől Budapestre igyekezett és utközben az Üllői-úton a kocsit elütötte *Mardula* Mihályné, takarítóasszonyt. Az egyetemi hallgató azonnal megállt, autójába emelte a sebesült asszonyt, akit a *Verebely* klinikára vitt. Az asszonyt a klinikán maga *Verebely* Tibor tanár vette ápolás alá. Az elütött asszony állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Amerikai matrózok a mesterséges lélegzést tanulják.

Az amerikai tengeralattjárók legénysége gyakorlati úton sajátítja el a mesterséges lélegzést.

Gyilkosság és öngyilkosság a nagyatádi temetőben. *Sánta* Adolf nagyatádi pénzügyőri fővigyázó karácsony másodnapján este a nagyatádi temetőben az egyik sír mellett agyonlőtte menyasszonyát, majd pedig öngyilkosságot követett el. Mire a falubeliek rájuk találtak, mindketten meghaltak. Semmi féle írást nem hagytak hátra, így a kettős öngyilkosság ismeretlen.

Verekedő legények lelőttek két rendőrt. *Demeter* János, *Petrus* János, *Daró* Antal és egy fiatalkorú gazdalegény a hajdunánási kocsmából a napokban fizetés nélkül akartak távozni, mire *Aszalós* András rendőrmester elő akarta állítani a legényeket a rendőrségre. Alig tettek azonban néhány lépést, mikor az egyik fiatalember boxerrel leütötte a rendőrt, a másik meg bottal a velük tartó kocsmáros terítette le. *Petrus* János még revolveréből többször rálőtt a rendőrré, majd pedig az egész társaság elmenekült. A lövöldözés zajára azonnal rendőrök siettek a legények után, akiket a hajdunadói országoton meg is találtak. A garázdá legények közül *Petrus* ismét rálőtt az egyik rendőrré, aki véresen került az úton. A rendőrök több lövést tettek a legények felé, akik azonban elmenekültek és csak másnap sikerült őket elfogni. *Petrus* és három társát beszállították a debreceni fogházba. A sebesült rendőrök állapota igen súlyos.

Sielés közben megfagyott egy pécsi diák. A pécsi Zrínyi Miklós-reáliskola három növendéke karácsony első napján sikirándulást tett a Mecsekbe. A diákok közül az egyik, *Albert* István, késő este elmaradt társaitól, akik csak órák múlva vették észre bajtársuk eltűnését. Ekkor keresésére indultak, de nem találták meg. Még az éjszaka folyamán három tanár vezetésével fáklyákkal kutatták át a környéket, de csak másnap reggel találták meg az eltűnt diák holttestét. A szerencsétlen diák elfáradt, leült egy fa törvére, elaludt és megfagyott.

Másfél liter bort itatott meg egy hatesztendő kisleánnyal egy tíz éves kisgyermek. December 25-én Csepelen, *Csiperkáló* Margit hat éves kisleány egyedül maradt otthon szüleinek Hácseréten lévő családi házában. A kisleány átment a szomszédos házba, ahol egy játszópajtása lakik, egy tíz éves kisfiu, akinek szülei szintén távol voltak a háztól. A kisfiu az asztalra lévő ünnepi borból megkínálta a kis Margitot és a kínálatás során több mint másfél liter bort itatott meg a kisleánnyal. A kis *Csiperkáló* Margit a szeszest italtól alkoholmérgezését kapott és végig terült a szoba padlóján, ahol később édesanyja aszméletlen állapotban talált rá. A hat éves kisleányt a mentők azonnal kórházba szállították, ahol életveszélyes állapotban vették ápolás alá. A kínáló kisfiu eltűnt és csak késő este akadtak rá a ház környékén.

Magyar ember
magyar cégtől vásárol
minden hangszert,
melyet a leglinomabb minőségben és legolcsóbb árban
REMÉNYI MIHÁLY
hangszertelepe szállít.
Budapest, VI./29. Király-utca 58.
Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

PÁSZTOR TŰZ.

A kalendárium.

Az esztendőök fordulásokor a „kalendárium“ a legköpösabb alkalmi könyv. Évezredekre nyúlik vissza a kalendárium multja. Az idők számítása a csillagászat tudományával egyidős. A régi rómaiak kalendáriuma viasztabletkon volt megörökítve. A kereszténység megerősödésével és elterjedésével a pápák csillagászainak számítása alapján készültek a kalendáriumok — kézírással. A pápa öröknap-tárján ezredévekig előre ki lehetett számítani mindent. Csupán csak a husvétot hirdették ki és jelezték a pápai csillagászok, a kalendáriumcsináló szerzetesek a változó ünnepek beírásával ehhez igazodtak. Minden egyes zárdában másoltak ilyen kalendáriumot, amely a zárdafőnöknek, a perjelnek (prior) ajtaján csüngött — láncon . . . Ezek a naptármásoló barátok kezdték kiemelni piros festéssel, ékítésekkel külön a szentek nevét s a vasárnap, az ünnepek napjait.

A könyvnyomtatással rohamosan elterjedt a kalendárium. Kezdetben a csillagászati részt, naptári részt foglalta magában. Csak később irták bele a gyakorlati értékű ismereteket, majd a szépirodalmi részt. A névnapok sorozatát, a vásártartó helyek és a vásári napok felsorolásait is igen nagyérdekűek voltak. A bélyegek osztályozása, a mértékrendszer számmentartása és népszerűsítése a kalendáriumokkal történt. A százesztendőös jövődömondónak akkor még több hitele volt. A ritka nagyvilági esetek, anekdoták, hasznos tudnivalók, államkormányzási, erkölcsi, gazdasági tanítások, idővel a különféle közéleti címirt mind érdekfeszítövé és nélkülözhetetlenné tették a „naptárt“, amely a nép legkedvesebb, legnépszerűbb könyve volt. Ugyhogyminden nemzeti olvashánynak, népirodalomnak legkedvelte a kalendárium volt.

A régi idöböl különösen híres magyar kalendáriumok voltak: a Löcsei, Rév (vagy nagy)-komáromi, Debreceni és Marosvásárhelyi naptárak. Az oláhok első naptárját Krafft-nevű szász kiadó adta ki az 1870-es években. A dunántúli maroknyi vend-nép naptárjait Györött és Szombathelyen nyomták. Az egyik legrégebb magyarországi naptár a Budán megjelenő „Offner Schreib-Kalender“, amelynek kétszáz éves multja van.

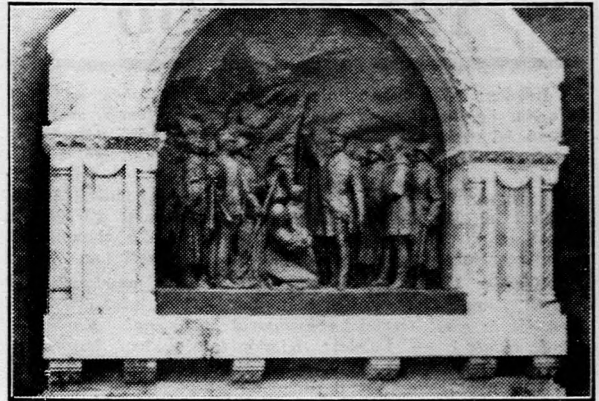
A kalendáriumokat a vásárokon az úgynevezett „kompaktorok“ árulták. Egy-egy naptár a helyi dolgokkal kiegészítve, különféle címeken is megjelent a vidékek szerint. A nyomdászok kész naptárszöveget szállítottak a kompaktoroknak. Üres, fehér lapokat is bekötöttek a szövegrész közé, amelyekre a pennás magyarok a család, a gazdaság, a falu nevezetesebb eseményeit jegyezték fel. Egy-egy régi, öreg kalendáriumban azért a multnak sokszor érdekes, eredeti adatai találhatók. A legnépszerűbb magyar naptárszerkesztö Vas Gereben, a kiváló népies író volt. Maga Jókai Mör is szerkesztett kalendáriumot. A hazafias írótól, tudósoktól, szakemberektől szerkesztett, jól és helyesen megválasztott kalendárium valójában mindmáig kincses kis könyve minden rendes magyar háznak. Olyan, mint az újlesztendő első virágbokréája, minden népnek kedves. A biblia után az egész világon a kalendárium a legelterjedtebb írásmű.

MÓRICZ PÁL.

Földbirtokosok figyelmébe!

Akik rövidesen jelentkeznek, azoknak még 30 holdon felüli birtokra folyósítatunk 7 és fél százalékos típusú törlesztéses kölcsönt. Rövidebb vagy hosszabb időre. I., II., III., helyi nagykamata tartozásokat illetékmentesen bekonvertálunk. — Helyszini becslés nem kell. — Ingyen felvilágosítást nyújt:

Agrária Részvénytársaság, Budapest, Erzsébet-körút 2.

A Nemzeti Megújodás Emlékünye Szegeden mely azt a pillanatot örökíti meg, amikor Horthy Miklós Kormányzó Ur elindul az ország felszabadítására.

Halálos szerenesétlenség az országuton. Zergü Dezsö hajmás kérí sofför kinstári mentöautóval Székesfehérvárról Hajmás kér felé igyekezett. Öskü községben a sofför tizenkét utast vetí föl az autóra, alig ért ki azonban a faluból, amikor a kocsi egy körkásnak rohant és felborult. Az autó a sofför unokaöcsének, Zergü Lászlónak mellére zuhant, aki szörnyet halt, négy utas pedig súlyosan megsebesült. A soffört a csendörség letartóztatta és beszállította a veszprémi ügyészség fogházába.

Öngyilkos lett, mert nem tudta eladni a karácsonyfákat. Horváth József budapesti gyümölcsáros a karácsonyi ünnepek előtt nagy mennyiségű fenyőfát vásárolt eladás céljára. A karácsonyfák közül csak keveset adott el s a fák nagy része eladatlanul megmaradt. A rossz vásár annyira elkésértette Horváthot, hogy december hó 27-én reggel kiment a lágymányosi összekötö vasuti hidhoz és szívenlötöte magát. A piaci árus azonnal meghalt.

Karácsony estéjén megölte feleségét egy sárospataki gazdálkodó. Kruj László huszonkilenc éves sárospataki gazdálkodó december hó 24-én este revolverével agyonlötöte feleségét, születte Braum Magdolnát, aki éppen a karácsonyi gyertyák meggyújtásával foglalatoskodott. Kruj az utöbbi idöben sokat civödött feleségével, a szentesstén is valamilyen apróságon összevesztek s a gazda hirtelen dühében rávetette magát feleségére, majd előkapta revolverét és rálötött az asszonyra. A golyó Krujné szívet járta át és az asszony jajszó nélkül holtan esett össze. A lövés zajára berohantak a gazdálkodó gyermekei s a gazda ekkor eszmélt rá borzalmas cselekedetére. Felkapta gyermekeit és a csendörségre futott, ahol nyomban letartóztatták. Az apróságokat jószívu szomszédok vették magukhoz.

Életfogytiglani fegyházat kapott a gyilkos férj. Sztraka Mihály jómódu kiskunhalasi gazdálkodó 1929. év öszén egy éjszaka ágyában megfojtotta feleségét. Sztraka kivitte a holttestet az udvarra és felakasztotta az almafára, hogy azt a látszatot keltse, mintha az asszony öngyilkos lett volna. A nyomozás során Sztraka tizenkétéves fia, aki szemtanuja volt a gyilkosságnak, elárulta apját s a bíróság a gyilkos gazdálkodót életfogytiglani fegyházra ítélte. A napokban tárgyalta a felelbitel során az ügyet a királyi ítélötábla, amely Sztraka büntetését helybenhagyta.

Üdvözöljük a „Vasárnap“ kedves olvasóit az új év alkalmából és kérjük mindazokat, akiknek bármilyen hangszerre, tehát hegedü, brácsa, kis- és nagybögö, fa- vagy rézfuvó (egész zenekari felszerelés), pengetö hangszer, mint tambura, mandolin, gitár, továbbá harmonika, gramofon és rádióra, valamint minden e szakmába vágó cikkre van szükségük és ölesön jöt és tartós árut akarnak vásárolni, írjanak még ma egy levelezölapot Meinel és Herold hangszergyári telephé: Budapest, IX., Üllöi-út 19. és II., Erzsébet-körút 29., melynek vétele után nagy képes árjegyzékünket teljesen díjtalanul küldjük meg. Ajánlatos a „Vasárnap“-ra való hivatkozás, mert e lapnak az előfizetöt már hosszú évek óta a legnagyobb szeretettel és előzékenységgel szolgáljuk ki, 20.000 hatóságilag hitelesített elismerölevéllel megelégedett vevöinktöl bizonyítják cégünk szolid kiszolgálását. Hítelképeseknek kedvezö részletre is.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Cseh megszállás alá került községben születtem, de apám halála után édesanyjammal most is Magyarországhoz tartozó községbe költöztünk. A községi képviselőtestületből kizártak, mert szerintük nem vagyok magyar állampolgár. Mit tehetek? (Hü előfizető, K.) — **Felelet:** Képviselőtestületi tag csak magyar állampolgár lehet, Önnek visszahonosítását kell kérnie a m. kir. belügyminiszter urhoz címzett kérvényben, melyet az allspáni hivatalhoz nyújtson be. Ha a visszahonosítás megtörtént, úgy ismét lehet képviselőtestületi tag.

Kérdés: Van egy német nyelvű könyvem, amelynek szerzője P. Leonhard Geoffine. A könyvet, sajnos, nem értem egészen jól és most szeretném magyarul megvenni. Kapható-e? (S. J., Gyula.) — **Felelet:** Kiadóhivatalunkban kapható a könyv, melynek magyar címe a következő: P. Geoffine Lénárd: Krisztus nyomában. Ára 6 pengő 50 fillér.

Kérdés: Mi a mai értéke az 1890. évi 1100 forintnak? (L. J., Nagyszékely.) — **Felelet:** Körülbelül 2550 pengő. Megjegyezzük, hogy az ezerszáz forintnak vásárló értéke valóságban annak idején jóval több volt. Különösen több ipareikkel, gépek, ruházati kellékek lehetett rajta venni, mint a mai 2550 pengőért.

Kérdés: 1. Januárban lesznek tízenyolc éves, felvesznek-e a csendőrséghez. 2. Milyen bizonyítványok szükségesek a felvételhez. 3. Mi a megszólítása a pécsi csendőrküldési parancsnok-ságnak? (9471. számú előfizető, N.) — **Felelet:** 1. A felvételt egyenként mérlegelik, ajánljuk, hogy mindenesetre jelentkeztek. 2. Születési, iskolai, erkölcsi, nőtlenségi, továbbá, ha megszállt területen született, magyar állampolgársági bizonyítvány. 3. Tekintetes magyar királyi IV. csendőrküldési parancsnokság, Pécs.

Kérdés: 1. Hol van Budapestén az amerikai követség? 2. Nagybátyám kint él Amerikában s én is szeretnék hozzá utazni, lehetséges-e? (B. J., Szege-d-alsótanya.) — **Felelet:** 1. Az Északamerikai Egyesült Államok követsége Budapestén, V. kerület, Árpád-utca 12. szám alatt van. 2. A bevándorlást újabban igen megszigorították. Mint családtag, abban az esetben mehet ki, ha hozzátartozója megszerzi Önnek a beutazási engedélyt.

Kérdés: 1931. év nyarán negyven férfi és negyven nő munkással summásnak emnénk, hová forduljak hely végett? (B. J., Emőd.) — **Felelet:** Jelentse be kívánságát az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Irodának (Budapest, V. kerület, Kossuth Lajos-ter 11., földmívelésügyi minisztérium, ahol kérelmét nyilvántartják és ha valahol szükség van önökre, úgy értesítik).

Kérdés: Hol kaphatnám meg a Bedő-féle erdészeti tankönyvet és illés: „A vadőr” című könyvét? (K. F., Gyagyátor.) — **Felelet:** A Bedő-féle könyv nem kapható, illés: „A vadőr” című könyve 10 pengőért kapható kiadóhivatalunkban.

Kérdés: Milyen előképzettség szükséges a kereskedelmi iskolához és hol van hazánkban kereskedelmi iskola? (Sz. F., Gombolyag.) — **Felelet:** A kereskedelmi iskolához négy polgári iskola, vagy pedig bármelyik középiskola négy osztályának elvégzése szükséges. A kereskedelmi iskolák négy évfolyamból állanak s a tanulók a negyedik év végén érettségi vizsgálatot tesznek. Kereskedelmi szaktanfolyamokat egyes magániskolák is rendeznek. A szaktanfolyamok elvégzése azonban külön képesítést nem nyújt. Kereskedelmi iskola van minden nagyobb városban.

Kérdés: 1. Mikor lesz döntés arról, hogy kit vesznek fel a februárban megnyíló közigazgatási tanfolyamra? 2. Hány utasa volt a közel múltban lezuhant „R 101” léghajónak? 3. Melyik a legnagyobb repülőgép Európában? 4. Hány előfizetője van a „Vasárnapi-nak”? (N. P., jegyzőgyakornok, A.) — **Felelet:** 1. Január hó elején. 2. Ötvenegy, akik közül negyvenkilenc szörnyethalt. 3. A német Dornier mérnök legújabb repülőgépe, a „Do X”. 4. Több tízezer.

Kérdés: Kamatmentes műtrágyát kaptunk a gyárától, a jegyzőhöz fizettük a részleteket. A jegyző öngyilkos lett és a pénzelt nem szolgált el. Kötelesek vagyunk-e a trágyát újra fizetni? (Hü előfizető, Hajduszentm.) — **Felelet:** A műtrágya értékét újra ki kell fizetni Önöknek. A jegyző örököseit pedig be kell perelniük, a ki nem szolgáltatott vételárösszegek megfizetésére.

Kérdés: Több, mint hatvan öl hasábfát akarok eladni. Kihez forduljak? (L. E., Győrúr.) — **Felelet:** Tegyen közzé hírdetést lapunkban és az „Új Barázda” napilapban. Ajánljuk továbbá, hogy lapunkra való hivatkozással, egyuttal írjon a következő címekre: Általános Fekereskedelmi Vállalat, Budapest, VII., Damjanich-u. 32., Gáspár Fülöp fakeskeredő, Budapest, VI., Hungária-körút 87., Sály Árpád fakeskeredő, I., Horthy Miklós ut. 29. Ha szerszámfát akar eladni, úgy a következő kereskedőknél írjon: Bauer Testvérek, Budapest, IX., Pápay István-utca 5., Fomergyár és keményfatermelő rt., Budapest, IX., Csont-utca 1.

Kérdés: A világháború alatt volt csapatparancsnokaim jelenlegi tartózkodási helyét szeretném megtudni. Hogyan volna ez lehetséges? (K. K., Miskolc.) — **Felelet:** Érdeklődjék talán a honvédelmi minisztérium katonai nyilvántartó Irodájánál, ahol megtudhatja az illetők legutolsó címét. Ha ez megvan, akkor írjon a lakóhelyek szerint illetékes rendőri hatóságnak, amely megadja önnek a jelenlegi lakáscímét. Megtudhatja ugyanis a kért címet, ha hirdetést tesz közzé több lapban, amelyre talán volt parancsnokai tudósítják önt mostani címükről.

Kérdés: Két és fél éves méncsikóm van. Az állatra engedélyt nem kaptam és most a város karhatalommal akarja kivégatni. Én csak egy év múlva szeretném kivágni. Mit tegyek? 2. Ajánlatos-e a két és fél mázsás üszőt fedeztetni? 3. Többben bérlünk hetvenegy hold földet. A bérlet fejében szántásért métermázsát befizettünk, de harminc métermázsát boletta helyett visszatartottunk. A bérbéradó perelni akar bennünket és fel akarja bontani a szerződést, van-e joga hozzá? (M. M., Nyhregyháza.) — **Felelet:** 1. Az olyan méncsikót, mely igazolványt nem kapott, joga van a hatóságnak kikergetni, mert másképp nem lehet megakadályozni, hogy tenyészcsodórnok ne használtsák. Azáltal, hogy most herélik ki és nem egy év múlva, a csikó értéke nem csökken, sőt a herélést könynyebben kiállja. Nyugodjék tehát bele a hatósági intézkedésbe. 2. A két és fél mázsás üsző még egyáltalában gyenge a beháztásra. Várja meg, míg három és fél—négy és fél mázsás lesz, mit a pirostarka üszőnek 2. a magyarnak 3 éves korában el kell érni. Ekkor azután a 6—8 métermázsás bikával is fedeztetethető. 3. A boletta értékének megfelelő levonására önöknek joguk volt.

Kérdés: Hogyan lehet házilag sajtot és joghurtot készíteni? (K. P., Harc.) — **Felelet:** E rovatban nem tudjuk tüzetesen leírni a sajt készítés és joghurt készítés tudnivalóit. Ha ugyanis 8—10 sorban összefoglaljuk, abból ön keveset tud meg. Azt ajánljuk, hogy vegye meg Éltető József: „Sajt- és vajgyártás” című könyvét 4 pengőért. (kapható kiadóhivatalunkban), mely teljesen kimerítő utmutatást nyújt.

Kérdés: 1. Kötött, fekete talajba milyen fajtájú csemege-szőlőt ajánlatos ültetni? 2. Várható-e, hogy januárban emelkedik a hízott sertés ára? 3. Hol lakik Cs. J. szobrászművész? (12407. számú előfizető, Vésztő.) — **Felelet:** 1. Csemege-szőlőből tanácsos korai és későbbi fajtákat ültetni. Koraiak: Csabagyöngye, Malinze korajai, Madeleine Royale. Későbbben érik: Oporto, a Chasselas-félék, Ottonell-muskotályi és a Passatuti. Ojtványtelepek: Telekiféle szőlőtelep Villány, Ibos-féle szőlészet Bada-csony, Ungváry László r. t. Cegléd stb. 2. Az állatárakra vonatkozólag nem merünk jóslásokba bocsátkozni. 3. Budapest, X. kerület, Százados-ut 3—13. művésztelep, 19-es pavillon.

Kérdés: Hogyan lehet a berkenyefát tenyészteni, magjáról vagy pedig ojtásról? 2. Mikor jó az almamagot elvetni? (Hü előfizető, 1930.) — **Felelet:** 1. A berkenyefát lehet szaporítani ojtás, magvetés és tősarjak útján, de a magvetés vagy tősarj útján nyert fa csak 20—25 év múlva terem. Ojtható sajt magjesemétéjére, továbbá vadkörtére, bírsre és galagonyára. 2. Az almamagot legjobb tavasszal elvetni március vagy áprilisban.

Kérdés: Hol kaphatok hussért-tenyésztésről szóló könyvet? (Zs. M., Medgyesgyháza.) — **Felelet:** Kiadóhivatalunkban megkaphatja az alábbi könyveket, amelyekben bő utmutatást talál: Schandl József: „Sertésenyésztés” c. könyve. Ára 6 pengő, Witthén: „A hussért-tenyésztés” c. könyve, ára 1 pengő 50 fill.

Kérdés: Lehet-e a halottkém vágóbiztos. Hova forduljak ez ellen? (Egy hü előfizető.) — **Felelet:** A képviselőtestületi ülésen kell javaslatba hozni a husvizsgáló elmozdítását. Második kérdésére: a késedelmi kamatoknak pontosan utána kell nézni, mert nézetünk szerint az túl magas. Harmadik kérdésére: a kérdezett állatbetegség az 1923. X. t. cikk, majd pedig az 1394/9923. sz. rendelet szerint nem szavatossági főhiba, de azért Ön felelősségre vonható, mert a védelmi időn belül a betegség orvoslag igazoltatott.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

copf l $\begin{matrix} \text{É} \\ \text{É} \end{matrix}$ $\begin{matrix} \text{É} \\ \text{É} \end{matrix}$ tal $\frac{\text{o o o o}}{\text{a}}$

(Beküldte Péter Teruska Kozármislényből.)

2. Névrejtvény.

Orbán, Kálmán, Nándor, Antal, László, Iván, István, Éva, Bálint, Elek, Szilveszter, Norbert, Yvette.

E nevek kezlőbetűit helyesen összerakva a „Vasárnap” egyik szorgalmas rejtvényt készítőjének és rejtvényt megfejtőjének nevét kapjuk.

(Beküldte id. Ságvári Ferenc Hegymagasról.)

3. Potlórejtvény.

— id	— ávé	— züst
— lma	— ák	— inta
— ongora	— rdő	— ó
— rok	— óta	— mber
— ió	— eszka	— aptár
— ap	— nneq	— rge
— rany	— ány	— égy

(Beküldte Nagy Juliska Pálmonostorról.)

4. Pontrejtvény.

B . l . o . u . é . e .

(Beküldte b. Kiss Lajos B.-Derecskéről.)

5. Számrejtvény.

Egy ember elment a vásárba. Pénzének $\frac{1}{2}$ -ért vett egy tehenet; megmaradt pénzének $\frac{1}{3}$ -ért vett egy szamarat; megmaradt pénzének $\frac{2}{3}$ -ért vett egy kecskét; megmaradt pénzének $\frac{1}{4}$ -ért vett egy malacot. Az anyjának vett még egy kendőt 5 pengőért és megmaradt összesen 5 pengője.

Mennyi pénze volt és mennyit fizetett az állatokért?

(Beküldte Hoffman Jakab Somogyhárságról.)

6. Pontrejtvény.

V . n . o . o . a . a . u . a . á .

(Beküldte Makrai Simon Gadnáról.)

7. Szórejtvény.

ko ponya zúz ó

(Beküldte Vallyon Irmus Tiszasülyről.)

8. Szórejtvény.

község ruha-anyag S menny

(Beküldte Vallyon Klári Tiszasülyről.)

9. Szórejtvény.

80 éves N hegy

(Beküldte Boa József Lendvaujfaluból.)

10. Szórejtvény.

$\frac{\text{c}}{\text{énekes (— da)}}$

(Beküldte Kiss S. János Tácról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 4-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

Az 50-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Kétes diésőség.**
2. Szórejtvény: **Árnyék.**
3. Szórejtvény: **Versírás.**
4. Szórejtvény: **„Uj Barázda”.**
5. Szórejtvény: **Szilveszter.**
6. Pontrejtvény: **Fényesebb a láncnál a kard, jobban ékesíti a kart.**
7. Szórejtvény: **Piros alma.**
8. Szórejtvény: **A világ teremtese.**
9. Pontrejtvény: **Boldogok a tudatlanok.**
10. Szórejtvény: **Íródeák.**

Helyesen megfejtették: Vancsa Lajos, Turós István, Nagy István, Palocsay Jenő, Konecsny Klári, Nagy M. János, Kovács Bálint, Molnár Kálmán, Szabényi Ilonka, Bátor Mihály, Szekeres Pál, Szücs István, Bagoly P. József, Nagy-Czirok Béni, Sulyok István, Péter János, Széles Lajos, Bakk Pál, Lipécsy György, Bari József, Fekete István, Molnár János, ifj. Inczedy Márton, Orosz István, Fehér János, Kiss B. Mihály, Balogh János, Németh János, Szívós István, Dobozi Péter, Katona János, Somogyi Máté, Joó Mihály.

Jutalomkönyvet nyertek: **Bátor Mihály (Kerca), Szabényi Ilonka (Geneshát-pusztja), Molnár Kálmán (Mesterszállás), Nagy István (Hosszudályi) és Turós István (Somogyjád).**

Az 52-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Január hó 4-én, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Érsekvadkert, Pilis, Törökszentmiklós.

Január hó 5-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Bodajk, Jászalsószentgyörgy, Lajosmizse, Magyaróvár, Miszla, Nádudvar, Németboly, Ozora (sertésvásár bizonytalan), Pécs, Pétervására, Tinnye, Tiszaluc, Veszprém. — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Eger. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Beled. — **Marha- és kirakodóvásár:** Nagykapornok. — **Marha- és sertésvásár:** Sárvár. — **Kirakodóvásár:** Tiszadob.

Január hó 6-án, kedden.

Vizkereszt napján nincsen vásár.

Január hó 7-én, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Dombóvár, Kaposvár, Ivánegerszeg (sertésvásár bizonytalan). — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Balassagyarmat, Mezőtúr, Miskolc.

Január hó 8-án, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Csorna, Edelény, Encs, Keszthely (sertésvásár bizonytalan), Nagyléta, Tiszafüred. — **Kirakodóvásár:** Balassagyarmat, Mezőtúr. — **Ló- és marhavásár:** Devecser. — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Celldömök. — **Sertésvásár:** Kiskomárom, Beled.

Január hó 9-én, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Derecske. — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Mezőberény.

Január hó 10-én, szombaton.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Zalalövő (sertésvásár bizonytalan). — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Hódmezővásárhely. — **Kirakodóvásár:** Mezőberény.

Megje ent

Mészöly Jenő

Szibéria a nagytemető

c. könyvének második kiadása, melyben a szerző a hadifoglyok pusztulását, az orosz forradalom rémségeit, a cári család meggyilkolását történeti hűséggel, de érdekesen és színesen írja le.

Megrendelhető a

„Vasárnap” kiadóhivatalánál.

Ára portóköltéssel **3 pengő.**

HÁROM URFI

SZÉKELY FALUSI TÖRTÉNET

IRTA: FÖLDES GÉZA

(6. közlemény.)

És amikor Károly az egyetemet elvégezte, anyja nem engedte, hogy hivatalt vállaljon, maga mellé vette. Legyen belőle gazda és az özvegy édesanyja mellett találhat foglalkozást.

A nagyasszony terve elég okos lehetett, de Károly urfi sokkal szabadabb életet kívánt, mint amennyit az édesanyja elnézhetett. Különösen azért haragudott a nagyasszony, hogyha Károly hétfőn a hetivásárból mindig kedden került haza.

Végre aztán a nagyasszony azt mondta:

— A dombaljai birtok a tiéd. Menj oda, élj, ahogy akarsz. Ide vissza csak akkor jöjj, ha valami nagy számárság miatt kicsuszik a föld a lábad alól. Így került Károly Dombaljára.

Kászonyi Lázár a második urfi. Ő ugyan sármezei birtokos, de hogy Károllyal együtt lehessen, mindennap átjön Dombaljára. Megteheti, mert Sármező olyan közel van, hogy a kiáltás is áthallatszik.

Barkás Zoltán egészíti ki a társaságot. Bozvári lakos. Nagyon szép birtokot örökölt ő is az apjától. Bozvár is olyan közel van, hogy ő is könnyen átjöhet a mindennapi találkozóra.

És ahol ez a három fiatal ember megjelenik, oda magukkal viszik a jókedvet és a vigaszt is. Táncban, társalgásban utolérhetetlen mind a három.

Szorgos ur mindeniknek nagy tisztelője. Nem is ok nélkül. Mert hát majdnem minden délután ott ülnek a bolt külön szobájában és a legtöbbször a másnap is ott találja őket.

S ilyenkor bizony az italokban nagy a fogyasztás! Nem csoda tehát, ha Szorgos ur olyan igazi jó szívvvel fogadja őket.

Ha ők ott vannak, elékerül a sok likőr. Van keleté a sörnek, bornak. Fogy a sajt, szalámi és a többi sokféle ingyencség.

Azt is sokan hiszik, hogy a három urfi azért találja olyan jól itt magát, mert Évike, a Szorgos ur szépséges leánya sokszor megfordul a boltban.

S miért ne lenne Évike bármelyik ifju előtt erős mágnus? Csak nemrég került haza a brassói híres Madám Voty nevelő-intézetéből. Most nagy lány. Kifejlett rózsabimbó, mely csak az első napsugárra vár, hogy teljes pompájában virítson.

Szorgosné asszony szintén ilyennek látja a leányát. S ha Évike él az urfiak tréfás kedvvel enyelegnek, távolba néző lélekkel sóhajtja:

— Be szívesen látnám akármelyiket vőmnek is!

V.

ÉVIKE.

Évike három esztendeig tanult annak a francia asszonynak a nevelő-intézetében. Ott kijárta az iskolát és most hazajött.

Mikor ebbe a iskolába beadták, nyápic kis-leányka volt s most anyányi szép leány lett belőle.

Szorgosné le sem veszi a szemét róla. Az anyai büszkeség csak úgy ragyog az arcán.

— Nézzék, hazajött a lányom! — mondogatja nagy boldogan mindenkinek.

Őleli, csókolja és a nagy boldogsággal alig tud betelni.

Évike itthon még mindig idegennek érzi magát. Hiszen őt abban a nevelő-intézetben három hosszú esztendőn át csak arra tanították, hogyan kell egy fiatal leánynak az uri szalónokban magát viselni. Tudni kellett, hogy kell köszönteni az éltes néniket és miképpen üdvözölhet egy fiatal leányt. A tudnivalók tömegében talán az volt a legfontosabb, hogy egy fiatalember üdvözlését a fiatal leány miképpen fogadhatja. Ennek már szigorú szabályai valának. S ha éppen bókot talál mondani az az ifju, hogyan kell erre diszkrétan elmosolyodni és helyesen megfelelni.

Azt is tudni kell egy jól nevelt leánynak, kit milyen meghajlás illet. Mert hát a társasélet vezető fonala a „bonton“.

És Évikek ebben a légkörben nevelték. Megmondták Szorgos uréknak is, hogy ez a fő irányelvük. És Szorgos ur, meg a kedves neje e sok szép tudományért nem riadtak vissza semmi áldozattól.

Évike a zongorán is megtanult klímipirozni. Házi használatra ez bőven megfelel.

A zongora tudományánál sokkal fontosabb volt az énekben való tehetsége. Az Évike éneke még így a parlagi állapotjában is megközelítette a művészi nivót.

Ezt a tehetségét Évike sem értékelte kellőképpen. Sőt az intézetben sem fedezték fel.

Ez az oka, hogy az intézet tanító hölgyeit sem vádolhatjuk meg azzal, hogy valami magasabb cél vezette volna őket a tanításban. A látszatra dolgoztak csupán. Kár is lett volna ennél többre törekedni, hozott ez így is nekik elég pénzt!

Ebből a látszat-nevelésből a növendékek éppen eleget kaptak. Emiatt panasza senkinek sem lehet.

Szorgos ur a hazajövő leányát azzal lepte meg, hogy az egyszerű székely házba zongorát állított be.

Hogy ez miféle gyártmány? Mi azt meg nem mondhatjuk, mert ez a kérdés Szorgos urat sem nyugtalanította. Neki elég volt azt tudni: zongora az zongora. Szépen politurozott szerszám s aztán a háznak nagy ékessége.

Szorgos ur meghallotta, hogy a városban egy uri háznál az egész berendezést ellicitálják. Volt ott zongora, meg más butor is bőven.

Szorgos ur elment erre a licitációra. Megvette a zongorát. De amint széjjelnézett a házban, egy piros ripsz szalon-garnitúrán is megakadt a szeme. Megvette menten ezt is.

És boldogan vitte haza a vásárolt holmikat. Az egyik szobából kirakták a régi holmikat és ebbe tették a zongorát. Itt talált helyet a ripsz garnitúra is.

A garnitúrán meglátszott a használat. Szorgosné azonban nagy szeretettel keféltette.

(Folytatjuk.)

TRÉFÁK

A mama oktat.

A *mama* (szardíniaevés közben): Látod, Évike, ezeket a kis halakat fel szokták falni a nagy halak.

Évike: És hogyan bontják fel a szardíniás skatulyát?

A papushős.

A papushős kimenőt kapott, mert huszéves találkozára volt hivatalos. Nagyszerűen mulatott éjjel (értsd: elköltött 19 pengőt és 50 fillért), künn az utcán azonban lelkiismeretfurdalást érzett. Aggódó arccal szólt a barátjához:

— Adj kérlek husz pengőt kölcsön!

— Kérlek, itt van — s átadott két tízpengőt.

— Ez nem jó.

— Tessék négy ezüst ötpengős.

— Ezüst sem jó!

— Parancsold bankóban — s ropogós, friss huszpengőt nyújtott oda.

— De nekem nem kell ilyen vadonatúj bankó. Nekem piszkos kell!

— Na hallod, ez sok! Magyarázd meg, miért?

— Miért? Hogy miért? *Mert amit odahaza kaptam, az zsiros volt!*

Finom apa.

— Te, Krausz, hát van neked szíved? A pénztáros megszökött a lányodat. Isten tudja, hova vitte, Isten tudja, mit tett vele. És te nem is sírsz?

— Mit sírjak? Egész becsületes ember volt az a pénztáros. *Egy krajcár nem sok, annyit se lopott.*

Van rá oka.

— Harmadszor kell, hogy megbüntesselek téged ezen a héten, Pali. Miért vagy ilyen rossz csont?

— Nagypó azt mondta, hogy a *jók fiatalon halnak meg és én nem akarok még!*

Mi a bosszantóbb?

— Van bosszantóbb egy zsiráfnál, amelyiknek a torka fáj?

— Van. *Egy százlábu, amelynek tyukszemai vannak.*

Évfordulón.

— Ma van a házasságom tizedik évfordulója.

— No és mit vársz?

— Hogy-hogy: mit várok?

— No igen: *üdvözetet vagy részvételt!*

Persze!

— Még mindig nincs meg a kutyája?

— Nincs.

— Mért nem hirdeti az újságban?

— Mi a fenének? *A kutyám ugyse olvassa el.*

Kíváncsiság.

Piroska: Nézze nagymama, fügefalevelet találtam a bibliában. Ugy-e, ezt még Éva felejtette benne?

A kopasz nagybácsi.

— Persze szeretnétek, ha én is veletek játszanék, mi, gyerekek?

— Nem lehet, bácsi! Mi bórharisnyát akarunk játszani és a *bácsit már lehet megskalpolni.*

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC.

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (Budapest, m. kir. földművelésügyi minisztérium) közlése szerint a következők

keresnek munkást:

László és Földes gazdaságai, (Nagyoroszi, Nógrád vm.) keres 1931. januárra két igás kocsist, két tehenest és egy bérest, az azon a vidéken szokásos évi konvencióért. — *Ladányi Jenő gazdasága,* (Kalocsa, Szent János-tér 4.) keres 1931. március

1-re egy nős vincellér kertész, kinek felesége a baromfivédelmi önállóan vállalná. 27 hold gyümölcsöst és csemegezőlőt kell kezelni. Kp. fizetés megegyezés szerint. — *Pittner József,* (Csepel, Konez János-u. 40.) keres azonnalra egy nőten bentkosztos, gyakorlatlalt bíró fejőstehenest. Kp. fizetés megegyezés szerint.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak 1930. december hó 30-án.)

GABONATŐZSDE,

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapestben.

Buza, tiszavidéki, 77 kg-os 13.60—13.95, 78 kg-os 13.75—14.10, 79 kg-os 13.95—14.50, 80 kg-os 14.00—14.65, 81 kg-os 14.00—14.75, felsőtiszai, 77 kg-os 13.50—13.60, 78 kg-os 13.65—13.75, 79 kg-os 13.85—13.95, 80 kg-os 13.90—14.00, 81 kg-os 13.95—14.10, jászai 77 kg-os 13.50—13.65, 78 kg-os 13.65—13.80, 79 kg-os 13.85—14.00, 80 kg-os 13.90—14.05, 81 kg-os 13.95—14.20, fejmegyei, dunántúli, pestvidéki és békési, 77 kg-os 13.50—13.60, 78 kg-os 13.65—13.75, 79 kg-os 13.85—13.95, 80 kg-os 13.90—14.00, 81 kg-os 13.95—14.10, *Rozs,* pestvidéki 8.80—8.95, más 8.80—8.95. *Árpa* tak., elsőrendű 13.00—14.00, közép 12.50—13.00, sörárpa felsőmagyarországi 19.00—21.00, egyéb 14.50—16.75. *Zab,* elsőrendű 19.75—20.00, közép 19.50—19.55. *Tengeri,* új, tiszavidéki 12.10—12.20, új, dunántúli 11.40—11.50. *Korpa* 8.50—8.70 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza márciusra 14.68—14.69, májusra 14.98—14.99. *Rozs* márciusra 9.76—9.77. *Tengeri* májusra 12.59—12.60 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r.-t. heti jelentése.) *Lőheremag.* Az ünnep hetében forgalom alig volt, ugy a kínálat, mint a kereslet csendes, de ennek dacára az irányzat szilárd. — *Lucernamag*ról ugyanezt mondhatjuk. — *Fehérhere* és *nyulszapuka* továbbá is igen szilárd, de csak apró tételek kerülnek piacra. — *Tavaszi* búkköny iránt ugy gazdák, mint a külföld részéről jobb kereslet mutatkozik, az ár némileg emelkedett. — *Balticmag*

A „BORÁSZATI LAPOK“ szőlőmvelési és borászati hetilap

gyümölcs- és gyümölcs-
szeszipari közlöny,

mely 63. évfolyamában jelenik meg.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Dr. BAROSS ENDRE.

Előfizetési ár negyed évre 7.— Pengő

BUDAPEST,

IX., Üllői-ut 25., II. emelet 11. sz.

csekély kínálat mellett szintén szilárd. — **Takarmányrépamag** iránt az utóbbi napokban valamivel jobb érdeklődés mutatkozik. — **A budapesti árú- és értéktőzsde** hivatalos jegyzései 100 kilónként, nyersáruért, budapesti paritásában: káposztarepce 25—26, köles 11—12, lucerna 135—155, lóhere 140—155, tavaszi búkköny 17—19, szősös búkköny 28—32, lenmag, elsőrendű 34—36, lenmag, másodrendű 31—32, napraforgó, fehér 15.50—18.50, muharmag 13—14, esilagfűrt, fehér 14—15, Viktoriaborsó 14—18, Expressborsó 13—16 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 48—52, duplanullás finom tészta 38—40, nullás 38—40, kettes főzőliszt 34—38, négyes kenyérliszt 30—36 fillér kilogrammonként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 8.00—8.50, réti széna, harmadrendű, csamagolásra 5.50—7.10, muharszéna 7.75—8.50, lucernaszéna 8.50, zabosbúkkönyszéna 8.50 pengő métermázsánként.

Alomtőzeg tépve, bálákban 3.77, alomtőzeg tépve, ömlesztve 2.73 pengő métermázsánként.

Abrahtakarmányiac. Árpakorpa 11.50, borsóhéj 10, borsókorpa 10, buzakonkoly 8.50, konkolydara 11, lenmagpogácsa 21, napraforgópogácsa 15, repecpogácsa 9.50, rozskonkoly 8.50, rozskorpa 8.75, rozsoocu 8.25, rozstakarmányliszt 12.50, szójababpogácsaliszt, nagyban 23, szójababpogácsaliszt, kicsinyben 25, tökmagpogácsa 18 pengő métermázsánként.

Cirokszakál: takaró szalma, uradalmi 36, takaró szalma, kisgazdától 33, héls szalma, uradalmi 36, héls szalma, kisgazdától 28 pengő métermázsánként. **Cirokmag** mázsánként 6 pengő.

Szürőnarhavasár. Élő borjúk: Belföldi szopás, elsőrendű 1.54—1.60, kivételesen 1.66, másodrendű 1.34—1.52 pengő kilogrammonként elősúlyban.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsődrendű belföldi jármosok (tarka) 0.96—1, elsőrendű belföldi jármosok (fehér) 0.96—1, 1½—2 éves üszök 0.94—1, 1½—2 éves tinók 0.96—1, fiatal, friss fejőstehen 1.15—1.25 pengő kilogrammonként, elősúlyban.

Nyersbőr. Marhabőr, magyar 0.95, marhabőr, tarka 1.05, borjubőr (hosszu lábbal) 1.90—2, jubhőr 0.50 pengő kilogrammonként.

Vágómarhavasár. Ökör, legjobb minőség 90—100, kivételesen 102, középminőség 68—88, gyenge 56—66. Bika, legjobb 90—102, közép 80—88, gyenge 60—78. Tehén, legjobb 76—90, kivételesen 100, közép 58—74, gyenge 44—56. Bivaly nincs. Növendék 72—88. Csontozni való 36—44 fillér kilogrammonként, elősúlyban.

Sertésvásár. Kőnyű 114—117, közép 117—120, nehéz 120—123 fillér kilogrammonként, elősúlyban.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Rostélyos vastagbűszin, fűszel, fehérpecsenye, gömbölyű felső 200—320, fartó, hátszín 200—320, csontos oldalas, tarja 160—280, szegye 140—200, gulyásnak való 120—220 fillér kilogrammonként. — **Borjúhús:** Felszeletelt comb 360—480, sütnivaló 180—360, pörköltnek való 140—260 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bányahús:** Juhcomb 160—220, gerince, lapocka 120—160, pörköltnek való 100—140, bányahús hátulja 240—260, eleje 180—200 fillér kilogrammonként. — **Sertéshús:** Friss karaj 220—280, friss comb, tarja, lapocka 180—220, friss oldalas 170—200, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 230—320, vidéki 240—360, olvasztani való szalonna 150—160, sózott kenyérszalonna 170—200, füstölt 190—200, háj 160—180, zsíros tepertő 180—200, helybeli sertéssír 168—180 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 200—350, csirke 140—300, kappan 260—450, lud 500—1000 fillér darabonként. — **Leölt állatok:** Tyúk 180—240, csirke 200—320, kappan 280—320, hizott ruca 180—230, lud, hizott 190—220, pulyka, hizott 180—220, ludmáj 600—1200, ludzsír és háj 200—240 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 15—17, főzőtojás 13—15 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul bőrbén darabonként 250—500, kifejtve bőr nélkül 120—130, fácán darabja 200—350, fogoly darabja 150—200, fenyvesmadár 80—100 fillér darabonként. Szarvascomb 250—300, gerince 350—600, lapocka 150—200, egyéb 80—100, őzgerince 500—600, comb 300, egyéb 100, vaddisznógerinc 250, comb 250, egyéb 100—200 fillér kilogrammonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harsca 400—600, csuka 240—320, ponty 180—280, kárász 140—200, compó 160—200 fillér kilogrammonként. — **Rák:** Folyami rák 18—20 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljes tej 26—32, lefőlőzött tejszín 260—320, tejföl 150—200, centrifugált teafőzővaj 300—360, szedett vidéki vaj 320—360, tehénturó 80—100, sovány tehénturó 40—70, juhturó 220—240, kevertturó 180—200, lipői turó 280—300, hazai ementáli sajt 320—480, hazai gróji sajt 420—440, hazai trappista 240—360 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lenecsé 36—70, hántolt felesborsó 48—80, fehér aprószemű bab 36—48, nagyszemű 56—80, színes 32—52, finomárpakása 80—120, durva 56—80, tojásos tarhonya 100—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa kilogrammja 12—16, petrezselyem kilogrammja 18—30, zeller, újdonság, zöldjével darabja 4—15, zeller kilogrammja 14—26, kalarábé zöldjével darabja 4—10, őszifajta kalarábé kilogrammja 18—28, kevert zöldség 20—26, makói vöröshagyma 8—10, közönséges vöröshagyma 6—8, fokhagyma kilogrammja 60—80, cékla 14—24, hazai fejeskáposzta, nyári újdonság 10—20, savanyított káposzta 26—28, kelkáposzta 20—46, vöröskáposzta 24—36, karfiol 50—100, fejjelaláta 6—30, torna 5—12, rózsaburgonya 12—14, közönséges burgonya 8—10, Ella 10—14, kifli 16—24, kelbimbó 80—120, tömör csipkegomba 200—300, szártottgomba 1000—1500, fekete petek kg-ként 14—24, hónapos reték csomója 10—20, ecetes ugorka 120—140, vizes 80—100, savanyított zöldséppaprika kilogrammja 100—140, főzöttök 50—60, gyalult 80—90, sütőtök 16—20, sóska 100—160, tisztított paraj 36—40, gyökeres 20—24, főzött paradicsom literje 50—70 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 80—180, közönséges 46—120, rétesalma 50—100, nemes fajkorte 120—300, szilvaiz 140—160, gyümölcsiz 140—320, eltett csemegeiz 120—240, naspolya 80—100, csipkeiz 70—90, bírsalma 150—160, keményföldi dió 80—150, dióbél 300—480, héjazottogyoró 280—360, zöld mandula 300, héjazott mandula 300—640 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemes paprika 440—480, félédes, gulyás 360—400, rózsapaprika 260—320, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 90—120, pergetett méz 140—150, házi színezappan 136—160, közönséges háziszappan 96—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak kg-ként, Szegeden: Édesnemes paprika 2.05—2.50, félédes paprika 1.60—1.80, elsőrendű paprika 1.00—1.30, másodrendű paprika 0.55—0.70, harmadrendű paprika 0.35—0.40, csöves paprika füzereknél 3.50—4.50. **Kalocsán:** Édesnemes paprika 1.80—1.90, rózsapaprika 1.00—1.20, másodrendű paprika 0.15—0.20, füzéres csöves paprika 0.55—0.90 pengő kilogrammonként.

Borpiac. Az elmúlt héten némi lanyhulás volt a piacon. A kínálat ezzel szemben a termelők részéről nő, ami az árakat némileg hátrányosan befolyásolja. Nagyobb export inkább svájci viszonylatban van, ahol viszont az árak annyira nyomottak, hogy jobb minőségű uradalmi tételek elhelyezéséről alig lehet szó. Alföldi homoki borvidéken kistermelők-nél hektoliterfokonként 1.00—1.10 pengővel ma már sok helyen fejített bort lehet vásárolni. Ugyanott jó minőségű uradalmi borokért 1.30—1.80 pengőt is fizetnek hektoliterenként és Malligand-fokonként. Balatonvidéken az érdeklődés minimális. Gyöngyös vidékén az árak hektoliterenként 20—30 pengő között váltakoznak.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára december hó 29-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melytől nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Egy pengőnél többre kerül egy darab:** Angol font 24.65 (27.80); dollár 668.15 (571.15); hollandi forint 229.50 (230.50); német márka 135.70 (136.30); svájci frank 110.60 (111.10) pengő. — **Egy pengőnél kevesebbre kerül:** Csehszlovákia 16.85 (16.07); szerb dinár 10.03 (10.11); francia frank 22.40 (22.70); lengyel zloty 63.70 (64.10); oláh lei 3.365 (3.405); olasz lira 29.75 (30.05); osztrák schilling 80.25 (80.65) fillér.

Arany- és ezüstpénzek. Huszkoronás arany 22.9 (23.1); ezüst egykoronás 0.26 (0.28); ezüst régi forintos 0.69 (0.71); ezüst régi ötkoronás 1.45 (1.47) pengő darabonként.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.

KIADJA: AZ ÚJ BARÁZD LAJKIADÓ RT.

FELELŐS KIADÓ: HERCZEG JENŐ.

Gyermekkerékpárok,

német, francia és saját készítményűek, 100, 130 és 150 P. Kerékpár dinamo ámpák, első-rangú német gyártmányok 20 P.

Láng Jakab és Fia. Magyarország legnagyobb, legrégibb és legmegbízhatóbb kerékpárraktára. Árjegyzék i. gyen. Budapest, VIII., József-körút 41. szám.

Dr. FÉNYES szakorvos, vér-, bőr- és némi betegneknél rendel egész nap. Budapest, VII., RÁKÓCZI-UT 32. I. E.M. I. AJTÓ. — Rókus-kórházzal szemben.

RUHÁZATI SZÜKSÉGLETÉT

legelőnyösebben a

„HANGYA”

vidéki szövetségeseiben szerezteti be

Tartalékpenzек legelőnyösebben mint áruelőleg vagy folyószámla-betétek a **HANGYA** központnál gyűmölcsöz-tethető!

Gyűjtsünk előfizetőket

a

VASÁRNAP

számára!